

GŁOS

KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

Nr 40/2015 (2610) Rok LVII 15.11.2015

Prezydent RP Andrzej Duda odwiedził Paryż

(str.3)

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

fot. M. Kohler

Wydawany przez

Kalendarz Głosu Katolickiego

Calendrier de la Voix Catholique

**POLSKA MISJA
KATOLICKA**
we Francji

Kalendarz Głosu Katolickiego
Calendrier de la Voix Catholique

2016

„Chrzest Polski”, Jan Matejko

1050^{lecie} CHRZTU POLSKI

(LES 1050 ANS DU BAPTÊME DE LA POLOGNE)

Niedroga francusko-polska firma pogrzebowa
Tel./fax 02 31 85 23 66
mówimy po polsku i po francusku
josefa.bazincourt@gmx.fr

POMPES FUNERAIRES POLOGNE
ASSISTANCE INTERNATIONALE

SAMI SWOI
Polskie sklepy spożywcze
93600 AULNAY SOUS BOIS
23, AV. ANATOLE FRANCE
Tel. 01 72 51 62 00
94200 IVRY SUR SEINE
44, RUE LENINE
Tel. 01 70 25 46 62
e-mail: sami.swoi@net.pl

Janosik
SINDBAD
Wycieczki z Francji do ponad 200 miast w Polsce!
Kierownictwo telefoniczne:
01 40 20 00 80
01 44 69 30 80

CENTRUM STOMATOLOGICZNE PRONY
91, rue de Prony
75017 Paris
01 44 29 79 89
Mówimy po polsku

Karouna
Tel. 01 40 15 09 09

1050^{lecie} CHRZTU POLSKI

ZAMÓW GO JUŻ DZISIAJ

wypełniając kupon
zamieszczony
poniżej i wysyłając
go na adres redakcji
„Głosu Katolickiego”
263 bis, rue St-Honoré,
75001 Paris

W Kalendarzu znajdziesz także jego
wersja kieszonkowa (do wycięcia)!

KUPON zamówienia Kalendarza

Proszę o przesłanie mi polsko-francuskiego kalendarza „Głosu Katolickiego” na 2016 rok

Ilość egzemplarzy: _____ w cenie po **4,20 €** (z przesyłką **4,70 €**). RAZEM _____ €

Imię i nazwisko: _____ Telefon: _____

Adres: _____

Dołączam czek (dla „Voix Catholique”) gotówkę

Telegram... kalendarzowy

Bo m. j. ją nam - na co dzień prawie ni postrzeżenie - kol. jne chwile ulotne, godzin. y uciążli. we, dni oczekiwania na jakiś cud zasłużony i bezsenne noce też. Rano, pod nogami znowu szeleszczą nam... w uszach po polsku listki padowe liście złote, mimo że bruk cholernie paryski i pełen stuku, jak to u Wieszcza Adama... od czasów Wielkiej Emigra. ji... Zresztą o czym że tu dumać? Panta rhei, przebieg. ją więc i kol. jne kalendarze życia. y. sów, znaczone u ydarzeniami wagi państw. ow. j, wieki. pomn. j i datami dzi. j. or. ymi. Rodzą się dzieci, idee odkryw. we lub szalone, drobne wnuki, odchodzą blisy i coraz bliżsi, giną cywiliza. je całe barbarzyńców i postaci historyczne, i usych. ją... nieśmiertel. niki róż. ne przy nasz. j drodze. A my wciąż. jeszcze po t. j stronie życia, młodzi jak na sw. j wiek - wciąż piszemy i czytamy listy, pełne emo. ji i telegram. y zdar. kowe - niech żywi nie tracą więc nadziei - na l. psze czasy, ludzi przyzwoitszych, na przyszłość nie ni j. lpszą pro. perii i na wieczność nie zasłużoną. Przewracam więc kol. jną kartkę kalendarza, o... zaraz będzie Adwent i Boże Narodzenie, co u prowadzi nas w nadzie. ję przyszłego roku... Pańskie. go i sensu transcendentnego. Potem odłożym. y nasz do. ychczas. ow. y kalendarz ad acta i trzeba będzie czym. j przed. j ob. jrzeć się za kol. jnym kalendarzem, już tym na przysz. j rok, żel. y się nie :późnić, żel. y wiedzieć co nas czeka, i kiedy Trzech Króli, i Zmart. u. ychwanie, i imienin. y córki - u Francuzów, i u nas, i 1050 rocznica Chrz. tu Polski też. Sięgn. jmy więc czym. j przed. j po Kalendarz „Głosu Katolickiego” na 2016 rok! PO.

POWYBORCZE MIGRACJE (Z POLSKI)

- NA TYCH DWÓCH KIERUNKACH BILETY MAMY WYPRZEDANE DO WIOSNY PRZYSZŁEGO ROKU...

rys. Leszek Biernacki

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- Żyję, aby umrzeć, umieram, aby żyć... wiecznie - str. 4
- Żywe Ikony Boga - str. 5
- Polska będzie się zmieniała na lepsze - str. 8
- Śladami naszych przodków - str. 10
- La Victorie - str. 11

Z SATYRYCZNEJ TEKI L.B.

Prezydent RP w Paryżu

opr. Bogdan Usowicz

Prezydent RP Andrzej Duda złożył 28 października wizytę w Paryżu. Była to ósma podróż zagraniczna polskiego przywódcy. Podobnie, jak podczas poprzednich wjazdów, poza rozmowami politycznymi, prezydent Andrzej Duda znalazł czas na spotkania z Polonią, która od początku jego kadencji jest ważnym podmiotem zagranicznych podróży i głosu w państwie.

Kościół Polski - Prezydent RP witany przez Rektora Płwik (leżący). Kohler

Spotkanie w Pałacu Elizejskim z prezydentem Francois Hollandem dotyczyło wielu aspektów współpracy i tematów, m.in. relacji polsko-francuskich w ramach Trójkąta Weimarskiego, zbliżającego się szczytu klimatycznego, a także porozumienia mińskiego i kwestii trwałego pokoju na Ukrainie. Rozmawiano także o konflikcie w Syrii i sprawie napływu uchodźców do Europy.

Na konferencji prasowej prezydent Andrzej Duda przypomniał, że Polska ubiega się o status niestającego członka w Radzie Bezpieczeństwa ONZ na lata 2018-2019 i w tej sprawie nasza kandydatura cieszy się przychylnością Francji.

ciąg dalszy na str. 6

ZAPRENUMERUJ „GŁOS KATOLICKI”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: _____ Rok (56,60€) Pół roku (30,30€) Miesiąc (5€)

Adres: _____ Przyjaciele „Głosu...” (69,60€) PDF/e-mail (49,90€)

Telefon: _____ Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!

Czeki prosimy wystawiać na:
Głos Katolicki - Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris - Voix Catholique/Glos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka - rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles - CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Glos Katolicki - Commerzbank Hannover - BLZ 250 400 66 - konto n°791177900

KUPON PRENUMERATY

KUPON PRENUMERATY

LITURGIA SŁOWA

33 Niedziela zwykła Rok B

PIERWSZE CZYTANIE

Dn 12,1-3

Czytanie z Księgi proroka Daniela

W owych czasach wystąpi Michał, wielki książę, który jest opiekunem dzieci twojego narodu. Wtedy nastąpi okres ucisku, jakiego nie było, odkąd narody powstały, aż do chwili obecnej. W tym czasie naród twój dostąpi zbawienia, każdy, kto się okaże zapisany w księdze. Wielu zaś, co posnęli w prochu ziemi, zbudzi się: jedni do wiecznego życia, drudzy ku hańbie, ku wiecznej odrazie. Mądrzy będą świecić jak blask sklepienia, a ci, którzy nauczyli wielu sprawiedliwości, jak gwiazdy przez wieki i na zawsze.

Żyję, aby umrzeć, umieram, aby żyć... wiecznie

Pożółkłe liście zalegając na cmentarni, jalei uświadamić ją nam przemienność człowieka. Jeszcze nie tak dawno te liście wygrzewały się w słońcu pełne zieleni i życia, jeszcze niedawno szumiały wraz z wiatrem swą pieśnią drzewa starszego niż człowiek, żyjącego od kilku pokoleń. Nadeszły jednak czasy zmierzchu, to, co piękne i żywotne spadło na ziemię powoli zamieniając się w proch.

Idąc cmentarną aleją wielkowiejskich nekropoli czy po wiejskim cmentarzyku zastanawiamy się nostalgicznie, co się stało z tymi, którzy odeszli, zwłaszcza w ostatnim czasie, których mogiły jeszcze świeże, a wieńce i szarfy nie wyblakły, pokryte minionym czasem. Jak zawsze w takiej sytuacji niezmiernie pomocne jest dla nas odwieczne Słowo Boże rozjaśniające mroki naszej niewiedzy i zadumy.

Prorok Daniel w swojej wizji profetycznej po opisie ogromnego „okresu ucisku” ukazuje nadzieję zbawienia: „Wielu zaś, co posnęli w prochu ziemi, zbudzi się: jedni do wiecznego życia, drudzy ku hańbie, ku wiecznej odrazie.” Warto zwrócić uwagę na pewien szczegół proroctwa o czasach ostatecznych: to przeznaczenie do wieczności. Jest ono obowiązujące i niezmienne dla każdego „w prochu ziemi”, nie ma od niego odwołania lub innej alternatywy. Nie obowiązują przekonania o reinkarnacji czy wiecznym niebycie. Wszyscy bez wyjątku są przeznaczeni do wieczności. Jednak to od nas zależy, jaka ona będzie, czy naznaczona życiem, gdy „mądrzy będą świecić jak blask sklepienia” lub wiecznością „ku hańbie, ku wiecznej odrazie.” Dopelnieniem tego wiecznego wyroku są wcześniejsze słowa proroctwa Daniela: „naród twój dostąpi zbawienia, każdy, kto się okaże zapisany w księdze.” I tu kolejna zawitość proroctwa, owa księga, w której należy być zapisanym. W niektórych tradycyjnych domach był zwyczaj zapisywania narodzin i śmierci poszczególnych członków rodziny w domowej Biblii na wolnych stronach przy okładkach. To takie głęboko związane z Bogiem i Jego odwiecznym słowem, które jest nam drogowskazem do wieczności, ale i oceną naszej codzienności, doczesności. Należy zastanowić się, czy jestem godny ze swoim dotychczasowym życiem, aby być zapisanym na marginesie Słowa Bożego, czy nie ma rozdzwiewu pomiędzy tym, co do Mnie mówi Bóg i czego ode mnie wymaga, a moim codziennym postępowaniem.

EWANGELIA

Mk 13,24-32

Słowa Ewangelii wg św. Marka

Jezus powiedział do swoich uczniów: „W owe dni, po wielkim ucisku słońce się zaćmi i księżyc nie da swego blasku. Gwiazdy będą padać z nieba i moce na niebie zostaną wstrząśnięte. Wówczas ujrzą Syna Człowieczego, przychodzącego w obłokach z wielką mocą i chwałą. Wtedy pośle On aniołów i zbierze swoich wybranych z czterech stron świata, od krańca ziemi aż do szczytu nieba. A od drzewa figowego uczcie się przez podobieństwo. Kiedy już jego gałąź nabiera soków i wypuszcza liście, poznajecie, że blisko jest lato. Tak i wy, gdy ujrzycie, że to się dzieje, wiedzcie, że blisko jest, we drzwiach. Zaprawdę powiadam wam: Nie przeminie to pokolenie, aż się to wszystko stanie. Niebo i ziemia przeminą, ale moje słowa nie przeminą. Lecz o dniu owym lub godzinie nikt nie wie, ani aniołowie w niebie, ani Syn, tylko Ojciec”.

Chrystus w Ewangelii św. Marka mówi do nas: „Niebo i ziemia przeminą, ale moje słowa nie przeminą.” Jak więc mamy postępować by z nadzieją patrzeć na wieczność rozpoczynającą się wraz z nadejściem umierania. Psalmista ukazuje nam cząstkę tej nadziei: „bo w kraju zmarłych duszy mej nie pozostawisz i nie dopuścisz, bym pozostał w grobie. Ty ścieżkę życia mi ukazesz, pełnię Twojej radości i wieczną rozkosz po Twojej prawicy.” Nie tylko autorzy biblijni widzieli nierozłączny związek między życiem człowieka a życiem Zbawiciela człowieka Chrystusa. Błazej Pascal pisał: „Tak jak Chrystus cierpił w swym śmiertelnym życiu, porzucił umierając to śmiertelne życie, zmartwychwstał do nowego życia, wzniósł się do nieba i zasiada po prawicy Ojca, tak też i nasze ciała i dusze muszą cierpieć, umrzeć, wznieść się do nieba i zasiąść po prawicy Boga.” Nie tylko uczonej Pascal pochowany w kościele St. Etienne Du Mont w Paryżu mówił o wieczności, ale i nasz wieszcz narodowy Juliusz Słowacki w ostatnich zapisanych słowach przed śmiercią powiedział: „Wiara w nieśmiertelność ducha i w sprawiedliwość Bożą jest nowym darem Stwórcy nam udzielonym. Ta wiara tylko pozwala spokojnie śmierć przyjąć... Ufam w sprawiedliwość Bożą; tak ufam, że gdybym mógł powierzyć ducha w ręce mej matki, aby ona wynagrodziła go stosownie do zastugi, nie oddałbym go z taką ufnością, z jaką dziś oddaję w ręce mego Stwórcy.”

Pismo św. nie tylko ukazuje wieczność związaną z Bogiem i radością, ale jest także przestrożą dla żyjących przed wiecznością i zmartwychwstaniem „ku hańbie, ku wiecznej odrazie.” Św. Tomasz z Akwinu pisze: „Najniższy stopień boleści piekielnych większy jest od wszystkich mąk męczenników, od wszelkich boleści wszystkich chorób, od wszystkich kar złoczyńców razem wziętych.” Co więc mam czynić żyjąc na ziemi paryskiego bruku czy rodzinnej ziemi polskiej, aby każdy krok życiowy, każda decyzja wielka czy mała przybliżyła mnie do Boga. Z odpowiednią pomocą niech nam będą słowa naszego świętego rodaka Jana Pawła II: „Kto się karmi Chrystusem w Eucharystii, nie potrzebuje wyciekawać zaświatów, żeby otrzymać życie wieczne, posiada je już na ziemi, jako przedsmak przyszłej pełni, która obejmie człowieka do końca.” Czy jestem godzien przez łaskę uświęcającą przyjmować do serca Boga w Komunii św., czy jestem „zapisany w księdze” żyjących nienagannie.

Wędrując po cmentarnych alejach pomyślmy o zmarłych, których Chrystus „ofiarą udoskonalił na wieki tych, którzy są uświęceni”, pomyślmy o modlitwie za siebie oczekujących „Syna Człowieczego, przychodzącego w obłokach z wielką mocą i chwałą.”

ks. Stanisław Gorczyński

foto: J. Korczyński

Żywe Ikony Boga

„Ewangelia, prorocтво, nadzieja – życie konsekrowane w Kościele dzisiaj

s. Ewelina Brodzik

C o roku, 2 lutego, Kościół obchodzi święto Ofiarowania Pańskiego. W ten sposób cały lud Boży przeżywa na nowo to, co wydarzyło się w świątyni Jerozolimskiej – Maryja wraz z Józefem ofiarowała Dzieciątka Jezus Bogu Ojcu, a Symeon ogłosił, że nowo narodzony Syn Boży jest Światłem świata i Zbawieniem narodów.

W 1997 r. Jan Paweł II właśnie w to święto ustanowił Światowy Dzień Życia Konsekrowanego, stwarzając okazję do głębszej refleksji całego Kościoła nad darem życia poświęconego Bogu. Matka Najświętsza ofiaruje Panu Bogu największy Dar, jaki otrzymała – Syna, Jezusa Chrystusa, a tym samym składa w ofierze siebie. Podobną ofiarę, z siebie samych w miłości do Chrystusa, składają osoby konsekrowane.

29 listopada 2013 r., na zakończenie spotkania z przetożonymi generalnymi Instytutów męskich w auli synodalnej na Watykanie, które przebiegało w atmosferze radości i wielkiej spontaniczności, Papież Franciszek zapowiedział, że rok 2015 zostanie poświęcony życiu konsekrowanemu. Ogłaszając ten Rok w listopadzie 2013 r. papież powiedział: „życie konsekrowane jest złożone, jest pełne łaski, ale i grzeszności. W tym roku pragniemy uznać i wyznać nasze słabości, pragniemy też z mocą pokazać światu ile wśród nas jest świętości i żywotności. Jak wiele jest świętości ukrytej w naszych domach, klasztorach, ale przez to nie mniej owocnej, która sprawia, że konsekrowani są „żywymi ikonami Boga” po trykroć Świętego (...).

Życie konsekrowane znajduje się w samym sercu Kościoła, jako element o decydującym znaczeniu dla jego misji, ponieważ wyraża najgłębszą istotę powołania chrześcijańskiego oraz dążenie całego Kościoła – Oblubienicy do zjednoczenia z jedynym Oblubieńcem” – podkreślał Jan Paweł II w adhortacji apostołskiej *Vita consecrata*. „Życie konsekrowane nie tylko w przeszłości było pomocą i oparciem dla Kościoła, ale stanowi cenny i nieodzowny dar także dla teraźniejszości i przyszłości ludu Bożego, ponieważ jest głęboko zespolone z jego życiem, jego świętością i misją”.

W całym świecie żyje obecnie ok. 950 tys. osób konsekrowanych, czyli siostr zakonnych, braci i ojców, osób należących do Instytutów Świeckich i do Indywidualnych Form Życia Konsekrowanego, z czego ok. 35 tys. w Polsce. Ponadto 5,6 tys. polskich zakonników pracuje poza granicami Polski. Na liczbę tę składa się 2,2 tys. polskich siostr postępujących za granicą: 524 na misjach, 461 w krajach dawnego Związku Radzieckiego a ok. 1,3 tys. w innych krajach. Za granicą pracuje także 3,4 tys. polskich zakonników, w tym 663 na Wschodzie, w krajach dawnego bloku komunistycznego.

Wachlarz postugi osób konsekrowanych jest w bardzo szeroki. Można by rzec, że ma on niejako dwa skrzydła. Pierwszym jest zaangażowanie w różnorakie formy czynnego duszpasterstwa na przykład: katechizacja, praca w szpitalach, hospicjach, prowadzenie przedszkoleń, internatów, kuchni dla ubogich, domów pomocy społecznej, domów seniora, samotnej

matki. Drugie skrzydło postugi osób konsekrowanych to modlitwa, asceza i pokuta.

Wszystkie te osoby oddają całego siebie na służbę Bogu i ludziom poprzez naśladowanie Jezusa na drodze rad ewangelicznych. Bez ich świadectwa i poświęcenia trudno sobie wyobrazić życie Kościoła. Mówił o tym 2 lutego 2013 r. papież Franciszek: *Pomyślmy jednak, co by było, gdyby zabrakło siostr zakonnych w szpitalach, na misjach, w szkołach. Wyobraźcie sobie Kościół bez siostr zakonnych! Nie można sobie tego wyobrazić. One są tym darem, tym zaczynem, który prowadzi naprzód Lud Boży. «Tam gdzie są zakonnicę, tam jest radość»*

Jesteśmy powołani, by doświadczyć i pokazywać, że Bóg może wypełnić nasze serca i uczynić nas szczęśliwymi, tak, iż nie ma potrzeby, byśmy poszukiwali gdzie indziej naszego szczęścia; że autentyczne braterstwo przeżywane w naszych wspólnotach umacnia naszą radość; że nasze całkowite oddanie w służbie Kościoła, rodzin, młodzieży, osób starszych, ubogich sprawia, że realizujemy się, jako osoby, i dajemy pełnię naszemu życiu. Oczekuję, że «przebudzicie świat», bo cechą charakteryzującą życie konsekrowane jest prorocтво.

W tym roku ma miejsce wiele wydarzeń i spotkań: ogólnoswiatowych w Watykanie, w diecezjach, w dekanatach i w parafiach na całym świecie. Nasza wspólnota należy do diecezji Rouen. Ta diecezja włączyła aktywnie się w obchody Roku Konsekrowanego organizując spotkania osób konsekrowanych pracujących na terenie diecezji. Pierwsze spotkanie zorganizował w naszym dekanacie w Aumal ks. diecezjalny Jean – Baptiste Baranger.

ciąg dalszy na str. 13

KATOWICE | Chrześcijańscy przedsiębiorcy chcą być liderami zmian. O pozycji przedsiębiorców w społeczeństwie, oczekiwaniach duszpasterskich wobec Kościoła w Polsce i etyce chrześcijańskiej, jako fundamentu zaufania w relacjach biznesowych – mówili uczestnicy panelu „Etyka w biznesie”. Odbył się on podczas trwającego w Katowicach „Forum dla wolności i rozwoju” W czasie jego trwania zebrano postulaty legislacyjne dotyczące zmian w kluczowych obszarach gospodarki – przekazano je na ręce prezydenta Andrzeja Dudy.

TRONDHEIM | Kamień węgielny pod budowę nowej katedry został położony w norweskiej miejscowości Trondheim. Dotychczasowy kościół z 1973 r. nie był już w stanie pomieścić wszystkich wiernych, wymagał też gruntownego remontu. Stąd decyzja o budowie nowej świątyni, która ma powstać do jesieni 2016 r. Będzie ona pod wezwaniem św. Olafa, głównego patrona tego skandynawskiego

kraju. W ostatniej dekadzie liczba katolików w Norwegii potroiła się. Migranci ekonomiczni i uchodźcy stanowią 90% wiernych. Stawia to przed tamtejszym Kościołem nowe wyzwania, związane z zapewnieniem im nie tylko świątyń i kaplic, ale też duszpasterstwa w ich ojczystych językach, o co prosili np. Polacy.

YALE | Na amerykańskich uniwersytetach zanika wolność słowa. Zabija ją dyktatura poprawności politycznej. Niepokojące dane na ten temat podał ostatnio Uniwersytet w Yale. Okazuje się, że ponad połowa studentów doznała upokorzenia z powodu niepodzielenia poglądów profesora. Aż 60% badanych twierdzi, że aktualne regulaminy uczelni muszą w większej mierze chronić prawa studentów w tym zakresie. Większość z nich woli mieć spokój i z obawy przed problemami nie ujawnia swych poglądów. 63% studentów przyznaje, że poprawność polityczna to realny problem. □

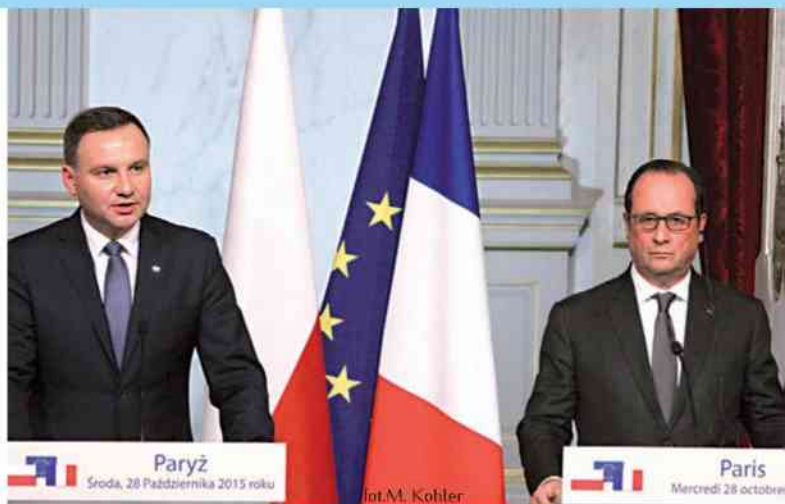

fot.A. Hrechorowicz

Prezydent RP w Paryżu

ciąg dalszy ze str. 3

Prezydent Andrzej Duda stwierdził także: „zasygnalizowałem panu prezydentowi i premierowi, że liczę na to, iż nowy rząd, który mam nadzieję wkrótce się w Polsce ukonstytuuje po ostatnich wyborach, na czele z panią premier Beatą Szydło, będzie czynił wszystko w tym kierunku, aby przedsiębiorcom ułatwić działal-

Paryż
Środa, 28 Października 2015 rokuParis
Mercredi 28 octobre

dowego RF Claudem Bartolone. W godzinach popołudniowych odbyło się jeszcze spotkanie Prezydenta RP i Przewodniczącego Senatu Republiki Francuskiej Gérarda Larchera.

Długa część prezydenckiej wizyty to przede wszystkim „sprawy polskie”. Prezydent rozpoczął je od złożenia wiązanki kwiatów

fot.A. Hrechorowicz

ność, co oczywiście będzie sprzyjało także francuskim inwestorom, którzy mam nadzieję pojawiają się w Polsce”.

Tematem spotkania prezydentów była także kwestia ochrony środowiska, w kontekście zbliżającego się szczytu klimatycznego w Paryżu oraz m.in. kwestie: wymiany kulturalnej, wymiany młodzieży i poprawy relacji gospodarczych.

Na pierwszym spotkaniu starano się raczej unikać wszelkich tematów kontrowersyjnych. Wizyta była raczej przetarciem relacji wzajemnych i przygotowaniem do konkretnych rozmów, które odbędą się na początku 2016 roku, kiedy to w Polsce dojdzie do spotkania rządów Polski i Francji. W pierwszym półroczu przyszłego roku dojdzie też do spotkania Trójkąta Weimarskiego, a miejscem dodatkowych rozmów będzie także z pewnością lipcowy szczyt NATO w Warszawie.

Andrzej Duda spotykał się nad Sekwaną także z premierem Manuelem Vallsem i Przewodniczącym Zgromadzenia Naro-

w miejscu bardzo symbolicznym dla Emigrantów, bo pod Tablicą Solidarności na paryskiej esplanadzie Inwalidów. Tablicą i krzyżem ustawionymi tu w grudniu 1981 roku pod Konsulatem PRL w protestie przeciw wprowadzonemu w Kraju przez reżim Jaruzelskiego Stanowi Wojennemu i w hołdzie górnikom zamordowanym wówczas w Kopalni Wujek. Prezydentowi Dudzie towarzyszyła tu teraz grupa witających go Rodaków. W uroczystości uczestniczyli m.in. polscy harcerze, z Paryża, przedstawiciele „Solidarności”, Stowarzyszeń Kombatantów Polskich czy paryskich Obrońców Krzyża.

Kolejnym etapem „polonijnym” była wizyta Prezydenta Andrzeja Dudy w kościele polskim na Saint Honore, gdzie dostojnego gościa powitał Rektor Polskiej Misji Katolickiej we Francji ks. Bogdan Brzyś, tłumnie przybyli Rodacy, przedstawiciele organizacji i stowarzyszeń polonijnych oraz poczty sztandarowe. W czasie krótkiej wizyty, w tym historycznym miejscu, Prezydent podkreślił w sposób szczególny dorobek Polskiej Misji Katolickiej, która obchodzić będzie w

Ks. T. Sokół (fot.M. Kohler)

B. Kłosowicz-Krzywicką (fot.M. Kohler)

M. Kurek (fot.M. Kohler)

D. Nowakowska (fot.M. Kohler)

przyszłym roku 180-lecie swojej działalności nad Sekwaną. Gość złożył tu wieniec pod znajdującą się w świątyni tablicą upamiętniającą śp. Lecha Kaczyńskiego, który jako prezydent podczas wizyty we Francji także odwiedził kościół polski w październiku 2007 r.

Tłum przybyłych tu teraz - w godzinach popołudniowych, w powszedni dzień pracy - Polaków, był żywą ilustracją pokładów

Marek Kurek – ze Stowarzyszenia Concorde (obydwaj Krzyże Kawalerskie Orderu Zastugi).

Poza nimi wyróżniono także Krzyżami Oficerskimi Orderu Zastugi RP panie: Barbarę Kłosowicz-Krzywicką (Towarzystwo Opieki nad Polskimi Zabytkami i Grobami Historycznymi we Francji), Danutę Nowakowską (znaną działaczkę Solidarności,

nadziei jakie wiążą oni ze swoim nowym Prezydentem i jego wielkiej popularności. Andrzej Duda był w sercu polskiego Paryża entuzjastycznie witany i podejmowany. Wspólnie odśpiewano hymn „Boże coś Polskę” (w wersji „błogostawienia” wolnej Ojczyzny), a nawet „100 lat”.

Po południu prezydent spotkał się jeszcze z polskimi naukowcami i wnukiem Marii Skłodowskiej-Curie w paryskim muzeum polskiej uczonej.

Wieczorem, w Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Paryżu prezydent znowu spotykał się z Polonią i wręczył tu m.in. odznaczenia państwowe. Otrzymały je aż cztery osoby związane z Polską Misją Katolicką: jej dotychczasowy, długoletni rektor ks. inf. Stanisław Jeż (Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski), obecny wicerektor PMK ks. prał. Krystian Gawron (Krzyż Oficerski Orderu Zastugi RP) i pracujący w redakcji naszego „Głosu Katolickiego” ks. Tomasz Sokół, a także pan

założycielkę Klubu Myśli Patriotycznej, członkinię Zarządu SPK - Koło Paryż) i Krystynę Orłowicz (Stowarzyszenie Kresy we Francji), a Krzyżami Kawalerskimi: Stanisława Aloszkę (przewodniczącą Federacji Polonii Francuskiej, działaczkę SPK - Koło Paryż), Jolanę Marię Dźwigałę (Stowarzyszenie Obrońców Krzyża), Tadeusza Gieysztora (zaangażowanego m.in. w obronę Szkoły Polskiej w Paryżu – Społeczny Komitet Polonijny Obrony Polskiej Edukacji), zasłużoną dla polskiej informatyki Elżbietę Barbarę Jezerską-Zienkiewicz i Jerzego Malinowskiego (także działaczkę SPK - Koło Paryż, m.in. animator kultury – szef polonijnego klubu dyskusyjno-filmowego).

Na koniec uroczystości w ambasadzie wystuchano mini-recitalu fortepianowego finalisty Konkursu Chopinowskiego 2015 Szymona Nehringa, który przybył do Paryża, jako gość specjalny Prezydenta RP. Późnym wieczorem prezydent powróci do Warszawy. □

opr. Bogdan Usowicz

S. Aloszko (fot.M. Kohler)

T. Gieysztor (fot.M. Kohler)

J. Malinowski (fot.M. Kohler)

K. Orłowicz (fot.M. Kohler)

J. Dźwigała (fot.M. Kohler)

Polska będzie się zmieniała na lepsze

Słowo Prezydenta RP skierowane do Czytelników „Głosu Katolickiego”

- **Panie Prezydencie, proszę o parę słów skierowanych do Polaków - Czytelników „Głosu Katolickiego”...**

- Będąc dzisiaj w Paryżu, w Polskiej Misji Katolickiej, w kościele polskim, chciałem przede wszystkim bardzo serdecznie pozdrowić Czytelników „Głosu Katolickiego”, tygodnika, który istnieje i realizuje swoją misję już od ponad 57 lat, jak słyszę. To znaczy, że znacznie dłużej jest wydawany niż ja jestem na świecie. Bardzo bym chciał, żeby kiedyś – na zakończenie mojej służby jako prezydenta Rzeczypospolitej – też można było o mnie powiedzieć, jak o „Głosie”, że służyłem dobrze, że także służyłem ku pokrzepieniu serc, ku umocnieniu polskości, ducha, wiary, ale przede wszystkim umocnieniu polskiego Państwa. To jest dla mnie niestychanie istotne. I mam taką wielką nadzieję, że dzięki mojej działalności jako prezydenta, ale i dzięki działalności bardzo wielu innych ludzi, także na emigracji, także „Głosu Katolickiego”,

Polska będzie się zmieniała na lepsze, że tam gdzie wymaga naprawy zostanie naprawiona. Tam gdzie potrzeba wzmocnienia zostanie wzmocniona. I wtedy bardzo wielu czytelników „Głosu” będzie mogło w każdej chwili do Polski przyjechać, do Polski wrócić.

- **Jak Pan Prezydent ocenia swoją obecną wizytę we Francji, spotkanie z prezydentem Hollandem?**

- Dobrze oceniam tę wizytę, bardzo pozytywnie. Cieszę się, że spotkałem się z życzliwym przyjęciem, z otwartością. Mamy bardzo wiele wspólnych tematów, w bardzo wielu ważnych kwestiach podobne, jednolite zdanie. Oczywiście są dziedziny, gdzie są jeszcze rozbieżności, ale to są właśnie kwestie nad którymi trzeba pracować.

- **Kiedy powołany zostanie nowy rząd i kto stanie na jego czele?**

- Jest to kwestia najbliższych dni.

Z KRAJU

- Po Francji, Prezydent RP Andrzej Duda zaplanował dwie kolejne wizyty zagraniczne. Najpierw przebywał w Bukareszcie, a 8 listopada udawał się z dwudniową wizytą do Włoch i Watykanu. W Rumunii rozmawiano o bezpieczeństwie w regionie, szczycie NATO w Warszawie oraz o fali emigracji w Europie.
- MSW Teresa Piotrowska wydała specjalne zarządzenie, którego zezwala na zniszczenie na olbrzymią skalę dokumentów w samym ministerstwie i w instytucjach mu podległych, w tym m.in. w policji i Straży Granicznej, a także materiałów komisji Jerzego Millera, byłego ministra spraw wewnętrznych i administracji, która badała okoliczności katastrofy smoleńskiej. Ministerstwo niszczeniu dokumentów zaprzeczyło.
- W Dzień Zaduszny wicepremier i minister obrony narodowej Tomasz Siemoniak złożył wieniec przed Pomnikiem żołnierzy poległych w misjach i operacjach wojskowych poza granicami państwa.
- Cud za sprawą ks. Jerzego Popietuszki dotychczas choroby nowotworowej, a w takiej sytuacji Kościół czeka 5 lat, by mieć pewność, że doszło do uzdrowienia – wyjaśnił metropolita warszawski ks. Kard. Kazimierz Nycz. Oznacza to, że kanonizacja ks. Jerzego Popietuszki najwcześniej mogłaby się odbyć w 2017 r.
- Prezydent Andrzej Duda złożył 1 listopada kwiaty na sarkofagu Lecha i Marii Kaczyńskich w krypcie Katedry Wawelskiej. „Wizyta prezydenta w Krakowie miała charakter prywatny”.
- Starania śledczych o uchylenie immunitetu Janowi Buremu stały się bezprzedmiotowe. Szef Klubu PSL i lider ludowców na Podkarpaciu nie dostał się bowiem do nowego Sejmu i immunitet traci. Prokuratura chce go oskarżyć o wpływanie

na obsadę konkursu w Najwyższej Izbie Kontroli i na wyniki jednej z kontroli.

- Gen. Krzysztof Klimek, szef Biura Ochrony Rządu, a w przeszłości ochroniarz Donalda Tuska, złożył na ręce szefowej MSW T. Piotrowskiej raport o odejściu ze służby z dniem 4 grudnia, by wyprzedzić ewentualne ruchy kadrowe PiS.
- Centralne Archiwum Wojskowe w warszawskim Rembertowie posiada akta przedwojennej armii, Ludowego Wojska Polskiego od czasu jego powstania w 1943 r. w Związku Sowieckim, a także archiwa wojskowego wywiadu i kontrwywiadu. PiS zamierza zwiększyć nadzór nad CAW, a jego nowym szefem ma zostać dr Sławomir Cenckiewicz.
- Wg wiadomości medialnych, PiS szykuje wielką reformę cywilnych służb specjalnych. Rola ABW ma zostać ograniczona do działań typowo kontrwywiadowczych. Wzmocniona zostać ma za to rola CBA, które zajmie się m.in. ściganiem przedsiębiorców wyłudających VAT.
- PiS zapowiada też zmiany w szkolnictwie wyższym. Prof. Piotr Gliński uważa, że przy rekrutacji na uczelnie przywrócone powinny zostać egzaminy kwalifikacyjne. Zmianie ma ulec również sam tryb studiów, obecnie składający się z dwóch etapów – trzyletniego licencjatu i dwuletnich studiów magisterskich. Zdaniem Glińskiego ten tzw. boloński system w szkolnictwie wyższym wprowadzony został pochopnie i okazał się niesprawnym. Kolejny element reform to odbiurokratyzowanie nauczania.
- Sondaż IBRiS mówi, że prawie 60 proc. badanych Polaków chce zniesienia obowiązku szkolnego dla sześciolatków, a blisko 70 proc. chce likwidacji gimnazjów i powrotu do 8-letniej szkoły podstawowej. PiS obiecuje te postulaty szybko spełnić.
- Politycy PiS twierdzą, że podatek od super-

marketów zostanie wprowadzony już na początku 2016 roku. Budżet ma na nim zyskać 3,5 mld zł

- Polska i Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP) rozpoczynają projekt wspierania przedsiębiorczości, skierowany do przesiedleńców ze strefy konfliktu z prorosyjskimi separatystami w Donbasie na wschodniej Ukrainie.
- W Mościskach na Ukrainie powstała kwatera wojenna polskich żołnierzy. Spoczęty w niej szczątki 93 wojskowych. Szczątki żołnierzy odnaleźli w okolicach Lwowa wolontariusze z Fundacji Wolność i Demokracja (szefuje jej poseł Michał Dworczyk) oraz polscy harcerze z Ukrainy. Ekshumowała je ekipa ukraińskich archeologów, a potem były przechowywane w parafiach. Polegli to głównie żołnierze zgrupowania dowodzonego przez gen. Kazimierza Sosnkowskiego.
- Nie żyje Monika Zbrojewska, odwołana niedawno z funkcji wiceministra sprawiedliwości za jazdę pod wpływem alkoholu. Zmarła 30 października, w wieku 43 lat. Okoliczności jej śmierci nie podano.
- Akcja „Znicz” nie pomogła zbyt wiele. Bilans świątecznego weekendu na polskich drogach jest dość smutny – 30 osób zginęło, 265 zostało rannych. Policjanci zatrzymali też 1030 pijanych kierowców.
- Polski franciszkanin 48-letni o. Paweł Cebula OFM Conv został wybrany Człowiekiem Roku na Węgrzech. Laureat znany jest jako jedna z najbardziej zasłużonych osób dla rozwoju przyjaźni polsko-węgierskiej w ostatnim ćwierćwieczu. Przez 19 lat o. Paweł Cebula był duszpasterzem na Węgrzech, a także wśród Węgrów w Siedmiogrodzie (dzisiejsza Rumunia). Później postugiwał w Polsce i w USA (m.in. wśród węgierskiej diaspory w Nowym Jorku), a obecnie pracuje w Wexford w Irlandii. □

Według mojej wiedzy, władze Prawa i Sprawiedliwości, Komitet Polityczny ugrupowania podjęły decyzję, że premierem będzie Pani Beata Szydło.

- Czy w natłoku zdarzeń, działań nie brakuje Panu Prezydentowi czasem atmosfery spokoju Uniwersytetu Jagiellońskiego, w którym pracował Pan naukowo?

- Zawsze brakuje, to była trudna decyzja, porzucić to. Jednak zawsze uważałem, że moja działalność polityczna to jest tylko pewien etap. I mam nadzieję, że po zakończeniu swojej pracy dla Państwa, swojej służby publicznej, dla naszego narodu, wrócę jeszcze kiedyś do działalności naukowej.

Na razie jednak jestem tak zajęty, że nie mam nawet czasu żeby zobaczyć się i porozmawiać z własną córką.

- Tym bardziej dziękuję za poświęcony czas. □

Rozmawiał Paweł Osikowski

Sprawdzian przed wyborem prezydenta

6 i 13 grudnia br. będą się we Francji odbywały wybory regionalne.

Będzie to ważny sprawdzian przed przyszłorocznymi powszechnymi wyborami prezydenckimi. Jednak nie tylko to, bo w ramach decentralizacji władzy rośnie rola regionów, a po reformie przeprowadzonej przez socjalistów i połączeniu niektórych z nich w jeden organizm, są to jednostki administracyjne obszarowo większe od niejednego państwa Unii Europejskiej.

Jeszcze w 1998 roku, po dekadzie przewagi centroprawicy, podział regionów rozkładał się niemal po równo. Lewica rządziła w 8 (od południowego zachodu, przez szeroki pas centrum, po Pikardię), centroprawica - w 12. Kolejne wybory w 2004 i 2010 roku zmiotły prawicę, która przez ponad 10 lat zachowała swój stan posiadania tylko w jednym regionie - Alzacji.

Teraz nikt nie ma wątpliwości, że sytuacja znowu się odwróci i z kolei socjaliści mogą drastycznie zmniejszyć swój stan posiadania do jednego regionu. Będzie to prawdopodobnie połączony region Langwe-

docji - Rousillon i Midi-Pirenejów. Nowością może być natomiast, po raz pierwszy w historii, objęcie władzy w regionie przez Front Narodowy. Optymiści mówią tu nawet o 3 regionach, bardziej umiarkowani i sondaże przewidują wygraną partii Marine Le Pen w połączonym regionie Pikardii i, niegdyś bardzo „polskim”, Nord-Pas-de-Calais (czyli dwóch regionach sprzed reformy). Bliska sukcesu jest wnuczka Jana Marii Le Pena Marion Marechal, która pilotuje listę w regionie PACA i rywalizuje z merem Nicei Estrosim.

W pozostałych 9 regionach kontynentalnej Francji wygra zapewne połączona centroprawica, zdominowana przez Republikanów Sarkozyego.

Socjaliści proponują centrum tradycyjny „blok republikański”, który miałby zatrzymać FN. Byłaby to jednak woda na młyn Le Pen, która i tak oskarża obydwie partie o ścisłą współpracę (stynny skrót UMPS - powstały z połączenia nazw UMP i PS).

ciąg dalszy na str. 10

ZE ŚWIATA

Opr. B.D.

• Władze Ukrainy i prorosyjscy separatyści wymienili kilkunastu jeńców przetrzymywanych przez obie strony. Wymiany dokonano na moście w miejscowości Szczastia w obwodzie tużańskim.

• Komitet Śledczy Federacji Rosyjskiej poinformował o zatrzymaniu dyrektorki biblioteki ukraińskiej w Moskwie pod zarzutem... szerzenia idei ekstremistycznych, w tym zachęania do nienawiści rasowej. Grozi jej do pięciu lat więzienia.

• Ojciec św. Franciszek w lutym przyszłego roku ma odwiedzić Meksyk. Wizyta potrwa od 12 do 20 lutego.

• Minister energetyki, ekologii i zrównoważonego rozwoju Francji Segolene Royal opowiedziała się za zwiększeniem kosztów uprawnień do emisji CO2, a co za tym idzie, kosztów polityki klimatycznej dla przemysłu i energetyki konwencjonalnej w Europie. Oznaczałoby to katastrofę dla Polski, która korzysta w dużej części z węgla i musiałaby za to płacić 10 razy więcej.

• Partia Sprawiedliwości i Rozwoju (AKP) prezydenta Recepta Tayyipa Erdogana uzyskała 51,9 proc. głosów i odzyskała większość absolutną w parlamencie. Socjaldemokratyczna CHP, główna partia opozycyjna, może liczyć na 22,5 proc., podczas gdy nacjonalistyczna MHP zdobyła 11,4 proc. głosów, a prokurdyjska HDP - 10,5 proc. Próg wyborczy w Turcji wynosi 10 proc.

• Rządząca partia Nowy Azerbejdżan (YAP) prezydenta İlhamu Alijewa wygrała, zbojkotowane przez opozycję wybory parlamentarne w Azerbejdżanie. Frekwencja wyniosła 55,7 proc., a YAP zdobyła większość, czyli 69 ze 125 miejsc w parlamencie.

• Chińska partia komunistyczna niespodziewanie znosi zakaz posiadania drugiego dziecka. Decyzję ogłoszono w formie lakonicznej depeszy oficjal-

nej agencji Xinhua. Została ona podjęta w trakcie plenum KPCh. Zakaz posiadania drugiego dziecka został wprowadzony na fali reform gospodarczych pod koniec lat 70. XX wieku przez Deng Xiaopinga. Miał powstrzymać niekontrolowaną eksplozję demograficzną i szybko podnieść poziom życia kraju. Koszt społeczny i moralny okazał się gigantyczny. Władze wymusiły niezliczoną ilość aborcji, a kobiety w pierwszej kolejności likwidowały płód, gdy się okazywało, że mają urodzić dziewczynkę. Stąd nierównowaga między płciami osiągnięta w Chinach bezprecedensowy poziom nadwyżki około 30 milionów młodych Chińczyków.

• Prokuratura w Kijowie wszczęła postępowanie karne wobec byłego premiera Włoch Berlusconi. Zarzuca mu się nielegalne przekroczenie ukraińskiej granicy, za co grozi nawet 8 lat pozbawienia wolności. Chodzi o wizytę włoskiego polityka na Krymie, gdzie udał się na zaproszenie Putina

• Przebywający z nieoficjalną wizytą w Rosji b. prezydent Francji N. Sarkozy został przyjęty przez prezydenta Władimira Putina. Wizyta ta była ostro krytykowana także w samej Francji.

• Kanclerz Merkel spodziewa się w tym roku przyjazdu do Niemiec 1 mln imigrantów. Dotychczasowe szacunki MSW przewidywały 800 tys. uchodźców.

• Premier Węgier Orban wyraził opinię, że napływy uchodźców do Europy odbywa się w ramach inspirowanego przez ideologiczną lewicę planu politycznej degradacji europejskich państw narodowych.

• W październiku odnotowano rekord liczby imigrantów przybywających przez Morze Śródziemne do Europy - ponad 218 tys. ludzi.

• Szefowie rządów WNP, którzy spotkali się w stolicy Tadżykistanu, podpisali ok. 40 dokumentów; kilka z nich dotyczyło systemu obrony powietrz-

nej, a także współpracy gospodarczej, finansowej, społecznej i współdziałania w ochronie prawnej.

• W centrum Mińska ponad 150 osób zebrało się pod budynkiem Komitetu Bezpieczeństwa Państwowego Białorusi (KGB), by upamiętnić ofiar represji stalinowskich. Historycy szacują, że w latach 1930-1950 na terytorium Białorusi władze bolszewickie represjonowały ponad 600 tys. osób (200 tys. zginęło). Białoruś jest jedyną z byłych republik ZSRS, w której służba bezpieczeństwa do dziś nosi nazwę KGB.

• W rocznicę utworzenia komunistycznej organizacji młodzieży - „Komsomol”, prezydent Rosji Putin podpisał rozporządzenie o utworzeniu nowej ogólnokrajowej organizacji młodzieżowej w miejsce rozwiązanej wiele lat temu Komsomotu.

• Airbus A321 należący do rosyjskich linii czarterowych Kogalymavia (Metrojet), spadł na półwysep Synaj, na północy Egiptu. Zginęły wszystkie 224 osoby na pokładzie, w większości turyści wracający z wakacji w Egipcie. Grupa Państwa Islamskiego w Egipcie ogłosiła, że to ona samolot zestrzeliła.

• Premier Rumunii Victor Ponta ogłosił trzydniową żałobę narodową po pożarze w klubie nocnym w Bukareszcie, w wyniku którego zginęło 30 osób, a 180 zostało rannych.

• We wspólnym oświadczeniu szefowie resortów obrony USA i Korei Południowej wezwali Koreę Północną do natychmiastowego wstrzymania jakichkolwiek działań związanych z jej programem nuklearnym, a szczególnie prób z nowymi raketami balistycznymi.

• Ponad 700 dziennikarzy zginęło od 2006 roku z powodu wykonywanej przez siebie pracy. Tylko w 2013 i 2014 roku życie straciło 178 przedstawicieli prasy. □

Śladami naszych przodków

Rozmowa z panią Barbarą Kłosowicz-Krzywicką, prezeską Towarzystwa Opieki nad Polskimi Zabytkami i Grobami Historycznymi we Francji.

- Przed laty, w rozmowie z polskim fotografem z Kanady, dowiedziałam się, że istnieje tam ok. 50 wiejskich cmentarzyków, rozsianych od Atlantyku po Pacyfik. Najstarszy z nich założono w 1870 r. koło kościółka św. Stanisława w Wilnie na kanadyjskich Kaszubach. Polskimi cmentarzami interesują się księża Oblaci, którzy objeżdżają parafie. W Paryżu i okolicy, o polskie groby troszczy się Towarzystwo Opieki nad Polskimi Zabytkami i Grobami Historycznymi, któremu Pani przewodniczy. Ile osób działa wraz z Panią i nad iloma cmentarzami sprawujecie pieczę?

Zacznę od historii Towarzystwa, które jest jedną z czterech instytucji powstałych w pierwszych latach Wielkiej Emigracji i istniejących do dziś. Są to - Towarzystwo Historyczno-Literackie, Polska Misja Katolicka, Szkoła Polska i nasze Towarzystwo, które choć wielokrotnie zmieniało nazwę, to przez ponad 170 lat pełniło rolę głównie stróża grobów polskiej XIX-wiecznej emigracji we Francji. Obecnie włącza się do opieki nad grobami, jak mówimy, „ofiar Jąty” - polityków, czy generałów, którzy nie mogli powrócić do kraju po II wojnie światowej. Wszyscy działacze Towarzystwa od samego początku byli wolontariuszami i kierowali się jedynie patriotycznym obowiązkiem. Towarzystwo liczy obecnie ponad 100 członków i kierowane jest przez Radę złożoną z 10 osób. W naszych archiwach mamy obecnie odnotowanych 65 cmentarzy rozsianych po całej Francji, na których spoczywa ok. 3 tys. Polaków. Tylko w Montmorency spoczywa 700 z nich w 270 grobach. Najstarszy polski grób

na cmentarzu Père-Lachaise pochodzi z 1810 r. Spoczywa w nim gen. Jan Chryzostom Komarzewski (1747-1810), sekretarz kancelarii wojskowej ostatniego króla Polski Stanisława Augusta. Na cmentarzu w Chalons-en-Champagne znajduje się pomnik zmarłego w 1820 r. Aleksandra Brzostowskiego (1750-1820), hrabiego, kasztelana, senatora. Okazały pomnik w formie antycznego sarkofagu został wpisany w 1991 r. na listę zabytków francuskich i odnowiony przez merostwo w Chalons-en-Champagne.

- W Aix-en-Provence znalazłam grób poety Konstantego Gaszyńskiego, przyjaciela Zygmunta Krasińskiego. Opiekują się nim władze miasta, bo wpisany został na listę, gdzie widnieje m.in. Paul Cezanne i ojciec Emila Zoli. Jednak nie wszystkie nagrobki zachowały się, tak jak np. wielkiego malarza Władysława Ślewińskiego. W Bagneux nie ma żadnego po nim śladu. Czytałam, że pogrzebowi przewodniczył Władysław Mickiewicz. Obecny był też wielki malarz Tadeusz Makowski, zaprzyjaźniony z obojgiem, który spoczywa nieco zapomniany w Montmorency.

Historia tak zrzędziła, że większość wybitnych postaci Wielkiej Emigracji spoczywa na cmentarzach paryskich lub w najbliższej okolicy. Dlatego prace Towarzystwa koncentrują się głównie w tym rejonie Francji. Począwszy od 2002 roku, przy ogromnej pomocy polskiego Konsulatu w Paryżu i funduszy przekazanych przez Radę Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Warszawie oraz darów

Fundacji im. Zygmunta Lubicz-Zaleskiego i osób prywatnych, polskie ekipy gruntownie odrestaurowały ponad sto dzieł sztuki pomnikowej, a oczyściły ponad trzydzieści. Prace prowadzono również na cmentarzach w Aix-les-Bains, Auxerre, Chalons-en-Champagne, Montresor, Lailly-en-Val oraz w Saint-Germain-en-Laye. Niestety, wiele grobów uległo zniszczeniu, wiele zostało przejętych przez merostwo Paryża, pomimo iż posiadały koncesję wieczystą. Dla przykładu, z naszych archiwów wynika, że na cmentarzu Montparnasse, w ciągu ostatnich 100 lat zniknęło 100 polskich grobów. Rodziny wymarły, a w czasie dwóch wojen światowych Towarzystwo nie mogło prowadzić żadnej działalności. Istotną przeszkodą dla renowacji nagrobków, oprócz wysokich kosztów, jest sprawa uzyskania zgody spadkobierców na konserwację. Prawo francuskie stanowi, że tylko potomkowie osób, które wykupiły koncesję mają prawo zlecić renowację.

ciąg dalszy na str. 14

Sprawdzian *ciąg dalszy ze str. 9*

Przy okazji wyborów regionalnych warto wspomnieć jeszcze o przypadkach eurodeputowanej Nadine Morano (Republikańskie), która straciła przywództwo na liście swojej partii w regionie Meurthe-et-Moselle. Poszło o to, że w telewizyjnym programie użyła ona słowa „biała rasa”, co okazuje się obecnie wykluczające z polityki. Żeby było ciekawiej, pani Morano jedynie przypomniła słowa wielkiego patrona swojej partii - gen. Karola de Gaulle'a. De Gaulle okazuje się być dzisiaj już zupełnie niepoprawny politycznie, nawet w szeregach założonego przez siebie ruchu...

W dyskusji o emigrantach Morano stwierdziła, że „Francja musi pozostać Francją”. Dopytywana o to, jaka Francja? - dorzuciła - „Francja jest krajem o korzeniach judeochrześcijańskich, krajem ludzi białej rasy, który przyjmuje też obcokrajowców - jak mówił generał de Gaulle”.

Cytat nie był do końca dokładny, bo de Gaulle dokładnie powiedział, że „... to dobrze, iż są Francuzi żółci, Francuzi czarni, Francuzi brązowi (...), ale pod warunkiem, że pozostają małymi mniejszościami. Jeśli nie, Francja przestanie być Francją. Jesteśmy przede wszystkim narodem europejskim, rasy białej, kultury greckiej i łacińskiej i religii chrześcijańskiej”. Pani Morano dodała się bardziej poprawnie współcześnie „judeo”, ale jak widać de Gaulle o „białej rasie” rzeczywiście mówił.

Po tej wypowiedzi rozpoczął się nad Morano prawdziwy lincz moralny. Można tu pominąć lewaków, którzy wzywali nawet do delegalizacji Partii Republikańskiej, prezydenta Hollande'a, który mówił, że Republika nie zna słowa rasa, czy premiera Vallsa, który oskarżał Sarkozyego o „zdradę wartości republikańskich”, ale Morano dostało się i ud całej tzw. centroprawicy. Szef UDI

Jan Krzysztof Lagarde nazwał Morano „rzeczniką Ku-Klux-Klanu”, szef paryskich republikanów Bournazel oświadczył, że nie powinna „się nigdy znaleźć w naszej republikańskiej rodzinie politycznej”, a Natalia Kosciuszko-Morizet (lewica Republikanów) mówiła o wypowiedzi „skandalicznej”. Mikołaj Sarkozy, w którego rządzie pani Morano była ministrem, dość długo komentarzy unikał, w końcu jednak, jako szef partii zażądał od niej złożenia samokrytyki i dodał, że „Francja nie jest rasą”. Natomiast w sondażach pani Morano zyskała niemal natychmiast dodatkowo 5% (32% opinii pozytywnych wysunęło ją na czoło polityków francuskich, tuż obok Marine Le Pen). Czy trzeba lepszego dowodu na rozmijanie się polityków z ludźmi? Sarkozy, który ostatecznie poprosił Morano o rezygnację ze startu w wyborach regionalnych... stracił 2%.

Bogdan Dobosz

La victoire

Les conservateurs sont revenus au pouvoir.

Le succès de Droit et Justice (PiS) et de ses alliés n'ayant pas échappé à la presse internationale, vous avez pu lire, entendre ou voir les résultats des élections législatives polonaises dans vos journaux préférés et apprécier les commentaires dénotant parfois une méconnaissance de la réalité de notre pays.

Les faits sont historiques. En effet, il s'agit d'une grande victoire pour les conservateurs qui signe une nette défaite pour les libéraux qui se sont pris les pieds dans le tapis des problèmes auxquels les Polonais doivent faire face au quotidien. Or, la Plate-forme civique (PO), au pouvoir pendant huit ans, a « zappé » le fait que ses élus étaient là précisément pour améliorer la vie des citoyens. Alors, le verdict sans appel est tombé. Exit la PO, bienvenue au PiS et à ses alliés. La campagne anti-PiS et l'agitation des épouvantails éculés n'ont plus convaincu personne, comme en témoignent l'élection du président Duda, en mai dernier, et le triomphe du PiS maintenant. Les électeurs ont confirmé qu'ils voulaient être dirigés par la droite. Cette dernière, pendant les campagnes successives depuis pas loin de deux ans, compte tenu de toutes les échéances électorales de 2014 et 2015, a fait un travail de fond, au contact des citoyens, au plus près de la Pologne du bas. Elle a changé son visage avec l'arrivée d'une nouvelle génération et un discours remanié. Cette stratégie a payé – on l'a vu aussi bien aux présidentielles qu'à ces législatives où le PiS a gagné près de 1,5 million d'électeurs. Avec 37,58 % des voix, Jarosław Kaczyński et ses amis obtiennent la majorité absolue et font entrer à la Diète 235 députés sur 460. Parmi ceux-ci, il y a aussi des élus des formations de Zbigniew Ziobro et de Jarosław Gowin. Ces derniers, grâce à leur alliance avec le PiS, réalisent une bonne opération qui leur donne la possibilité

de toujours exister sur la scène politique. De même, au Sénat, les conservateurs gagnent 61 sièges sur 100. Le PiS et ses alliés vont donc pouvoir gouverner seuls, sans coalition ni compromis avec une autre formation, avec un président du même bord.

Quant à la PO, elle est arrivée en deuxième position avec 24,09 %. Par rapport à 2011, elle perd 2 millions de voix. La Plate-forme, insouciant et arrogant, c'est le côté obscur de la Pologne du haut, auquel il faut ajouter son manque d'idées pour définir un nouveau programme attractif et une chef de parti omniprésente et agitée. En Pologne comme ailleurs, l'exercice du pouvoir use, à tel point que l'électorat s'est effiloché – 49 % des électeurs de 2011 sont allés voter ailleurs, notamment 10 % ont voté pour le PiS et 14 % pour les libéraux « modernes » (Nowoczesna) de Ryszard Petru. À sa création, la PO était un parti de centre-droit, mais petit à petit il a viré à gauche, notamment sur les questions de société pour lesquelles il a renié ses valeurs, ce qui a fait fuir son aile conservatrice. Si on ajoute à cela les promesses électorales non tenues et les problèmes non résolus comme celui du système de santé, plus l'inégalité dans la répartition des bienfaits de la croissance, plus les affaires comme celle des écoutes téléphoniques, plus la propagande stérile contre les conservateurs, plus le manque de position ferme sur le plan européen et international, plus tout le reste sans oublier la façon d'exercer le pouvoir avec toujours les mêmes têtes, sans renouvellement de son personnel politique, il n'est pas étonnant que la sanction soit tombée.

La défaite de la PO marque peut-être la fin de la quasi-bipolarisation de la scène politique polonaise entre conservateurs et libéraux. Cette scène voit aussi la disparition des ex et post-communistes, ce qui est encore une bombe. Le SLD, après le résultat médiocre

de Magdalena Ogórek aux présidentielles, cherchait un moyen de se refaire une place au soleil. Malgré les divergences et les inimitiés, il s'est allié à Palikot, aux verts et à d'autres groupuscules gauchisants, sous la houlette d'une femme, Barbara Nowacka, qui s'est fait un nom grâce à sa mère, Izabela Jaruga-Nowacka, disparue dans la catastrophe de Smolensk en 2010. Mais le chef du SLD, Leszek Miller, n'a pas de chance avec le beau sexe. Après Ogórek, il n'a pas eu plus de satisfaction avec Nowacka. Son alliance a fait 7,5 % des voix – moins que le seuil de 8 % appliqué aux coalitions. Il n'entre pas à la Diète et n'obtient aucun siège au Sénat, ce qui est encore un fait historique. Le SLD et ses alliés ont peut-être pâti de l'arrivée tonitruante d'une nouvelle formation se réclamant de la vraie gauche, dirigée par un certain Zandberg, sorti d'on ne sait où, qui a fait 3,6 % – autant de manque à gagner pour nos bons vieux communistes d'antan. Outre le PiS et la PO, trois autres formations franchissent encore le seuil de la Diète. Le mouvement de Kukiz fait 8,1 %, ce qui est bien loin des 20 % du chanteur aux présidentielles – le populisme ne ferait-il plus recette ? Gageons qu'un certain nombre de ses élus migreront plus ou moins rapidement vers les conservateurs au cours de la législature. Derrière se placent les libéraux dits « modernes », sous la direction de l'économiste Ryszard Petru. Ils ont fait 7,6 % et affirment promouvoir un libéralisme différent de celui de la PO. Enfin, petit dernier, notre bon vieux PSL qui, avec ses 5,13 %, a réussi à entrer de justesse, mais il n'aura plus ses grands ténors sur les bancs de la Diète. C'est un échec flagrant pour Janusz Piechociński, le tombeur de Waldemar Pawlak à la tête du parti où ses jours sont comptés. Les agrariens ont été desservis par leur coalition avec la PO. Ils ont beaucoup perdu dans le monde rural, leur électorat naturel, qui s'est retourné vers le PiS.

Voilà ce qu'aurait pu écrire les gazetiers français, au lieu de gloser sur l'arrivée au pouvoir de « xénophobes », d'« europhobes », d'« homophobes », de « populistes », d'« ultranationalistes », d'« eurosceptiques », d'« ultraconservateurs », d'« obscurantistes », ou que sais-je encore, et de regretter la PO dont l'image qu'ils se font ne correspond pas à celle que s'en font les Polonais. Ceux-ci se sont prononcés librement dans le secret des urnes, en leur âme et conscience, dans un État de droit, libre et démocratique. Le nouveau pouvoir doit maintenant mettre en œuvre ses promesses. Le futur gouvernement devrait être dirigé par Beata Szydło, vice-présidente du PiS, artisan des succès d'Andrzej Duda et de son camp. Il a une fenêtre de trois ans sans élections pour se mettre rapidement au travail, sans triomphalisme ni esprit revancharde, car il n'y a pas de temps pour cela, mais consciencieusement, sans relâche et avec courage, car c'est ce que mérite notre pays. □

KRZYŻÓWKA Z PRZYSŁOWIEM

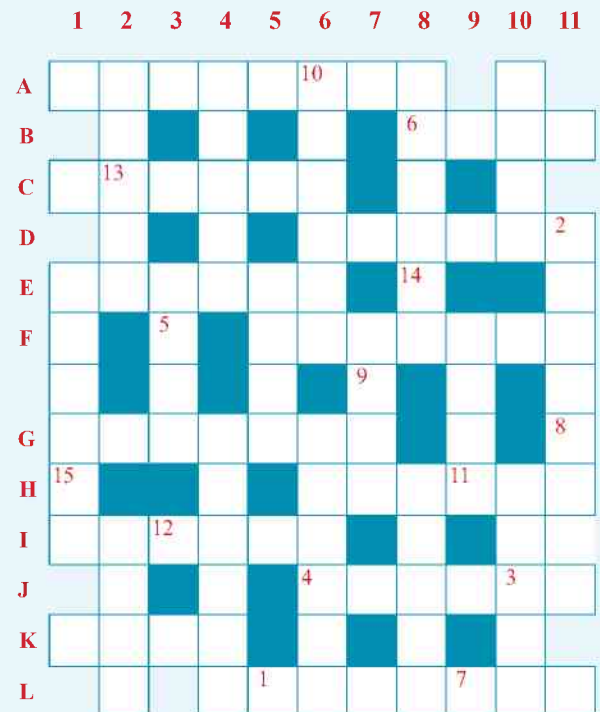
PROPONUJE: MDZ

Poziomo: A-1. Osoba doprowadzająca do ugody zwaśnione strony. B-8. ... naftowa. C-1. Czas przeznaczony na wykonanie czegoś. D-6. Fachowa dyskusja. E-1. Buddyjska świątynia. F-5. Stopień dyplomatyczny. G-1. Pracownik cmentarny. H-6. Dogmat, norma, pewnik. I-1. Imię matki apostołów Jana i Jakuba - dniem uczczenia jej pamięci jest 22 październik. J-6. Silne wyładowanie elektryczne w atmosferze. K-1. Zespół namiotów pod gołym niebem. L-4. Rodzaj węży z rodziny dusicieli, zamieszkujących bagna, mokradła i rzeki w gęstych lasach tropikalnych Ameryki Południowej.

Pionowo: 1-E. Potocznie o chłopcu, który ma piegi na twarzy. 2-A. Sceniczne dzieło muzyczne wokalnoinstrumentalne. 2-I. Długa, biała szata liturgiczna. 3-E. Wypukła forma ukształtowania terenu. 4-A. Jezioro przybrzeżne na Wybrzeżu Słowińskim. 4-G. Ozdoba przypinana do sukni. 5-E. Wytworna pani. 6-A. Poselski, albo karny. 6-G. Trójkątna kość współtworząca staw kolanowy. 7-F. Twierdzenie lub założenie do udowodnienia. 8-A. Irakijka lub Syryjka. 8-H. Dawniej osiedle wiejskie. 9-F. Lina trzymająca statek przy nabrzeżu. 10-A. Przetozony klasztoru. 10-H. Starożytny kapitan celtycki. 11-D. Niedokrwiłość organizmu. □

Litery z pól ponumerowanych utworzą rozwiązanie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----

Rozwiązanie krzyżówki z GK nr 33/2015: „Nowy rok akademicki”.

Poziomo: student, indeks, doktorant, apteka, para, pain, alka, kort, proces, dydaktyka, rektor, parawan. **Pionowo:** pikador, torpeda, rodak, dziekanat, okno, nuda, syn, akt, paca, neon, Platforma, elana, katedra, satrapa. □

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

Bogdan Usowicz

☺ Bardzo udany koniec sezonu Agnieszki Radwańskiej. 26-letnia krakowianka udział w tegorocznej edycji WTA Finals rozpoczęła od dwóch porażek. Najpierw uległa Rosjance Marii Szarapowej 6:4, 3:6, 4:6, a następnie przegrała z Włoszką Flavią Pennettą 6:7 (5-7), 4:6. Aby awansować do półfinału Agnieszka Radwańska musiała w dwóch setach wygrać z Simoną Halep i liczyć, że w takim samym stosunku Szarapowa upora się z Pennettą. I tak się więc stało. Krakowianka pokonała Rumunkę 7:6 (7-5), 6:1, a Rosjanka wygrała 7:5, 6:1. W 1/2 finału Radwańska pokonała bardzo pechową dla siebie w tym roku przeciwniczkę - Hiszpankę Garbinę Muguruzę 6:7 (5-7), 6:3, 7:5. W finale Polka uporała się, po stojącym na bardzo wysokim poziomie pojedynku, z Petrą Kvitovą (Czechy) 6:2, 4:6, 6:3. Agnieszka Radwańska zakończyła dzięki temu sezon na piątym miejscu w rankingu tenisistek WTA Tour. W pierwszej setce są jeszcze dwie polskie tenisistki - Magda Linette (sklasyfikowana na 88. miejscu) i Urszula Radwańska (na 95).

☺ Jerzy Janowicz awansował o 3 pozycje i w notowaniu rankingu ATP World Tour zajmuje 57. miejsce.

☺ Ekstraklasa. Piast po chwilowej zadyszce znowu wygrywa. Lider pokonał u siebie Zagłębie Lubin 2:0, a Legia rozbiła Lechię w Gdańsku 3:1. Pozostałe wyniki 14 kolejki: Pogoń Szczecin - Górnik Zabrze 1:1, Górnik Łęczna - Cracovia 1:0, Wisła Kraków - Ruch Chorzów 0:0, Piast Gliwice - Zagłębie Lubin 2:0, Śląsk Wrocław - Lech Poznań 1:1. Na jedną kolejkę przed końcem rundy jesiennej wiadomo już było, że Piast Gliwice pozostanie liderem tabeli. Za nim znajdowały się Pogoń i Legia ze stratą 8 punktów. Podbeskidzie - Jagiellonia 1:1, Korona Kielce - Termalica Bruk Nieciecza 0:1.

☺ W pierwszej lidze dziewiąte zwycięstwo w sezonie odniosła Wisła Płock, która pokonała Zawiszę w Bydgoszczy 3:1 i awansowała na pozycję lidera. W meczu na szczycie Dolcan Zabki pokonał Zagłębie Sosnowiec 4:1. Wisła prowadzi mając 1 punkt przewagi nad Sosnowcem i 2 nad Dolcanem.

☺ Wyniki 1/4 Pucharu Polski: Zawisza Bydgoszcz - Śląsk Wrocław 0:0, Zagłębie Sosnowiec - Cracovia 1:2, Chojniczanka Chojnice - Legia Warszawa 1:2, Zagłębie Lubin - Lech Poznań 0:1.

☺ Polacy za granicą. Arkadiusz Milik zdobył dwie bramki oraz zaliczył dwie asysty, a jego Ajax Amsterdam wygrał u siebie z Rodą Kerkrade 6:0 w 11. kolejce holenderskiej ekstraklasy. Przemysław Tytoń był, zdaniem dziennikarzy niemieckiego "Kickera", najlepszym zawodnikiem

VfB Stuttgart w wygranym 2:0 spotkaniu przeciwko SV Darmstadt. Reszta Polaków w Bundeslidze otrzymała noty przeciętne. Łukasz Teodorczyk strzelił gola dla Dynama Kijów w meczu 1/8 finału Pucharu Ukrainy z lokalnym rywalem Obodoń. Gospodarze wygrali 5:0.

☺ Reprezentacje Węgier, Finlandii oraz zwycięzca jednej z grup prekwifikacyjnej będą rywalkami polskich siatkarek w eliminacjach do mistrzostw Europy 2017, które rozegrane zostaną w Azerbejdżanie i Gruzji.

☺ Stelmet BC Zielona Góra przegrał u siebie z rosyjskim Lokomotiwem Kubań Krasnodar 75:83 (15:13, 23:27, 19:19, 18:24) w meczu 3. kolejki Euroligi koszykarzy. Mistrzowie Polski pozostają w grupie C bez zwycięstwa.

☺ Drużyna Lotosu Trefla Gdańsk sięgnęła po Superpuchar Polski siatkarzy 2015. Wicemistrzowie Polski po zaciętym meczu pokonali Asseco Resovię Rzeszów 3:2 (25:23, 25:18, 23:25, 22:25, 15:12). Dla Lotosu Trefla to pierwszy Superpuchar w historii klubu.

☺ W najważniejszym pojedynku gali KSW 32 "Road to Wembley" Mariusz Pudzianowski został pokonany przez TKO w drugiej rundzie przez Australijczyka Petera Grahama. Był to najtrudniejszy rywal w karierze zawodowej „Pudziana”, który zarazem zweryfikował jego umiejętności. □

PIELGRZYMKA DO ZIEMI ŚW. - 23 KWIETNIA - 2 MAJA 2016

Polska Mi. ja Katolicka, za prasa do udziału w Pielgrzymce do Ziemi Świętej, którą organizuje w terminie wiosennych ferii szkolnych: od 22- kwietnia do 1- maja 2016 r.

Program obejmuje najważniejsze miejsca związane z życiem Pana Jezusa: Betlejem, Nazareth, Kafarnaum, Jezioro Galilejskie, Górę Błogostawieństw, Kanę, Górę Tabor, Karmel, Betanię, Jerycho, Jordan, Tyberiadę, Morze Martwe, Qumran, Ein Karem i Jerozolimę.

Pielgrzymka do Ziemi Św. to szczególnie rekolekcje w ojczyźnie Świętej Rodziny - tym razem nadto: w Jubileuszowym Roku Bożego Miłosierdzia.

Organizatorem i przewodnikiem oraz kierownikiem duchowym będzie Ks. dr Krystian Gawron, wicerektor PMK we Francji.

Koszt całkowity Pielgrzymki wynosi 1350 euro.

Obejmuje on przeloty, transfery, hotele, ubezpieczenie, trzy posiłki dziennie oraz wstępy. Ilość miejsc jest ograniczona - decyduje kolejność zgłoszeń. Lista zostanie zamknięta 31-stycznia 2016 r.

Zgłaszający się proszeni są o podanie dokładnych danych osobistych: nazwisko, imię (imiona - jak w paszporcie), numer paszportu z datą jego ważności, adres a także datę urodzenia (wymaganą przez ubezpieczenie). Przy zgłoszeniu należy uiścić wstępną kwotę 500 euro. Czek należy wystawić na «Aumônerie Polonaise» z dopiskiem na odwrocie czeku: «Pielgrzymka do Ziemi Św.».

Zgłoszenia prosimy kierować na adres: Ks. dr Krystian Gawron, Polskie Seminarium w Paryżu, 11, rue Jules Guesde, 92-130 Issy les Moulineaux. Tel. 01 46 45 79 79 lub 06 27 96 36 40; e-mail: sempoil.paris@gmail.com □

Żywe Ikony Boga

Wzięty w nim udział z siostry Wietnamki, - których założyciel pochodzi z Normandii i przyjechały pracować u źródła swojego założyciela, 7 sióstr Opatrzności Dzieciątka Jezus: w tym 3 Francuski, z Z Madagaskaru i 2 z Centralnej Afryki i my 3 Polki - sercanki. Mimo ulewnego deszczu modlitwiliśmy się podczas marszu w intencji nowych powołań. Trasa biegła przez las do Kapliczki Matki Bożej. Potem oczywiście wspólna modlitwa i agapa. Cieszyliśmy się z tego spotkania, bo mogliśmy się poznać, bo choć pracujemy w tym samym dekanacie rzadko mamy okazje się widzieć. Zwłaszcza s. Ewelina Brodzik ma okazje wszystkich poznać, bo dopiero zaczyna pracować w tej diecezji.

Ks. abp Jean- Charles Descubes również zorganizował spotkanie osób konsekrowanych z całej diecezji. Odbędzie się ono w opactwie benedyktynów Saint Wandrille ok. 35 km od Rouen. Rozpoczęło się ono uroczystą Mszą Św., potem zwiedzanie opactwa (VII wiek), gdzie odkrywaliśmy piękno i surowość życia monastycznego we Francji. Radością dla wszystkich był posiłek wraz z ojcami. Dzielili się z nami opowiadając swoim życiu, pracy i modlitwie. Po południu jeden z ojców podczas konferencji dzielił się swoim doświadczeniem życia we wspólnocie buddyjskiej przez rok czasu w celu poznania tej religii, by potem móc wykładać braciom. Spotkanie zakończyło się wspólnymi nieszporemami i błogostawieństwem ks. Arcybiskupa.

Pięknie przeżywałyśmy też takie spotkanie w naszej parafii w Gournay en Bray na terenie, której pracujemy my i siostry francuskie. W oprawę liturgiczną włączyły się siostry. Szczególnie pięknie i oryginalnie była przygotowana procesja z darami, gdzie dary do otarza niósł z siostry z czarnego kontynentu, 1 z Madagaskaru i dzieci. Wszyscy szli trzymając dary i tańcząc w rytm muzyki liturgicznej z Afryki. Po Mszy św. wspólny posiłek, który był okazją dla naszych parafian do rozmowy z nami. Po posiłku oglądaliśmy diaparamy naszych zgromadzeniach przygotowanych specjalnie na tę okazję. Ukazałyśmy naszym parafianom naszych założycieli, nasze prace w świecie, a szczególnie we Francji, ukazując i przybliżając wszystkie wspólnoty zakonne naszej prowincji. Wszyscy mogli zadawać pytania odnośnie modlitwy, pracy i życia sióstr. Następnym punktem spotkania była konferencja S. Marie- Pierre Mathieu: O powołaniu człowieka na kartach Pisma św., przybliżając postać proroka Jonasza. Mówiła bardzo humorystycznym językiem, bo przecież jej życie jest pełne radości i ufności. Zakończyłyśmy to spotkanie, jak zawsze, wspólnymi nieszporemami, by po nich wrócić do domów ubogacone przeżyciami naszego życia wspólnotowego, zakonnego i konsekrowanego.

Również PMK we Francji pod przewodnictwem ks. prał. Krystiana Gawrona zorganizowała spotkanie osób zakonnych w Seminarium Polskim w Issy les Moulineaux. Zostały zaproszone wszystkie polskie zgromadzenia zakonne żeńskie i żeńskie. Wzięto w nim udział ok. 30 osób. Po przywitaniu obecnych ks. dr Krystian Gawron ukazał historie i początki Polskiego Seminarium w Paryżu. Po modlitwie brewiarzowej wystuchaliśmy konferencji ks. prał. Gawrona o soborowym dekrecie: „Perfectae Caritatis, przypominający nam, jak wielkim darem dla Kościoła jest życie konsekrowane i jakie są jego zadania. Kolejnym prelegentem był również ks. Zbigniew Jagiełło. Wspólny stół był okazją

ciąg dalszy ze str. 5

do wzajemnego zapoznania się. W dalszej kolejności nastąpiło dzielenie się doświadczeniami na temat własnej postęgi Kościołowi. Głos zabraly: siostry z różnych zgromadzeń i księża zakonnicy. Po południu oglądaliśmy film „Apôtre”, który wywarł na nas ogromne wrażenie. Na koniec wszyscy udaliśmy się do Bazyliki Sacré-Coeur, gdzie uczestniczyliśmy w dorocznej pielgrzymce Polonii zgromadzonej na Eucharystii - godz. 20. Liturgia ta zakończyła nasze spotkanie.

Pięknym wydarzeniem „Roku Życia Konsekrowanego” dla naszego zgromadzenia była beatyfikacja naszej współzałożycielki Matki Klary Szczęsnej w Krakowie, w Sanktuarium Jana Pawła II 27 września b.r. Kościół ogłaszając ją błogostawioną daje nam czytelny wzór dla życia bez reszty oddanego Bogu i drugiemu człowiekowi. Matka Klara jest przykładem, jak mamy służyć ludziom, szczególnie dziewczętom w dzisiejszych czasach, gdzie czeka na nich wiele pokus i zagrożeń. Wraz z nami dziękowali za łaskę beatyfikacji księża biskupi, kaptani, bracia zakonnicy i wiele sióstr z różnych zgromadzeń zakonnych.

Wymownym wydarzeniem tegoż roku było zorganizowanie spotkania sióstr i braci zakonnych, pracujących wśród Polonii, jako podziękowanie im za wszelkie za dobro, jakie dokonuje się dzięki ich obecności we wspólnocie Kociota. Inspiratorką tego spotkania była Matka Prowincjalna s. Antonina Szymczakowska. Celem spotkania było zarówno: integracja wśród osób życia konsekrowanego, wzajemne lepsze poznanie się, wymiana doświadczeń i przede wszystkim modlitwa, żeby postęga wśród polskich emigrantów była coraz bardziej duchowo owocna. W programie tej pielgrzymki znalazło się sympozjum o postudzie wśród Polonii. O. Zbigniew Kijas OFMConv podzielił się refleksją na temat tożsamości i charyzmatu zakonnego w kontekście współczesnej sytuacji świata, a ks. Mateusz Gardziński TChr, pracujący w Papieskiej Radzie ds. Migrantów i Podróżnych, mówił o roli misjonarzy wśród emigracji i o treści Orędzia Papieża na kolejny Światowy Dzień Migrantów i Uchodźców. Podkreślano ważną rolę i postęgę sióstr zakonnych w środowiskach polskich emigrantów. Siostry zakonne docierają często do tych ludzi, do których kaptani nie mogą dotrzeć, uzupełniając duszpasterstwo prowadzone przez kaptanów.

Ważnym wydarzeniem była Msza św. w polskim kościele św. Stanisława Bpa i Męczennika pod przewodnictwem ks. abp Szczepana Wesotego, długoletniego delegata ds. Emigracji Polskiej. Uczestnicy tej pielgrzymki mieli szczęście wziąć udział w środowowej audiencji generalnej z Ojcem św. Franciszkiem i osobiście się z nim spotkać. Po zakończonej audiencji Ojciec św. podszedł do grupy osób konsekrowanych i wyraził wdzięczność za postęgę wśród emigrantów. Podkreślił, że poprzez swoją pracę siostry i bracia zakonnicy w rzeczywistości troszczą się o Ciało Chrystusa. „Widzę wśród was same młode osoby” - ucieszył się Papież i poprosił, aby nie ustawać w modlitwie o nowe powołania, tak by nigdy nie zabrakło tych, którzy będą kontynuowali swoją służbę w Kościele. Ojciec św. prosił nas byśmy służyli osobom starszym i chorym byli znakami miłości i czułości Boga. Na zakończenie pielgrzymki siostry i bracia modlili się podczas Eucharystii przy grobie św. Jana Pawła II, której przewodniczył ks. kard. Zenon Grocholewski. □

s. Ewelina Brodzik oraz Siostry Sercanki

BOŻE NARODZENIE I SYLWESTER W DOMACH

LA FERTÉ SOUS JOUARRE

• **24 grudnia:** – Uroczysta wieczerza wigilijna – g. 19.00; – Pasterka – g. 23.00.

• **25 grudnia:** – śniadanie świąteczne – godz. 9.00; – Msza św. w Uroczystość Bożego Narodzenia – godz. 11.00; – Obiad świąteczny – godz. 12.30.

Cena za całość – 100€; lub Wigilia 35€; Nocleg + śniadanie 35€; Boże Narodzenie obiad świąteczny 30€. Dojazd własnym pojazdem.

• **31 grudnia:** – Msza św. na zakończenie roku – godz. 19.00; – Uroczysta kolacja – godz. 20.30. Cena bez noclegu 65€; Nocleg + śniadanie 90€

Maison de la Mission Catholique Polonaise Fondée par Anna et Stanislas Kozłowski

31, rue d'Hugny, 77260 La Ferté sous Jouarre, tel./fax: 01 60 22 03 76; e-mail: pmk.laferte@free.fr; www.pmkjouarre.blogspot.fr

KORSYKA

• **24/25 grudnia:** – Uroczysta polska Wigilia – Pasterka – Msza Bożonarodzeniowa.

Pobyt: pełne wyżywienie - w dzień zwykły - 30 €; w dzień świąteczny (Wigilia, I i II dzień Świąt) - 60 €. Do tej sumy należy dodać cenę pokoju.

• **31 grudnia** – Msza

Śladami naszych przodków

ciąg dalszy ze str. 10

Staraniem Polskiego Konsulatu w Paryżu, 130 grobów historycznych zostało oddanych pod opiekę Polskiej Ambasady w Paryżu i dzięki temu ich odnawianie odbywa się z pominięciem skomplikowanej procedury poszukiwania rodzin. W przypadku grobu Władysława Ślewińskiego (1856–1918) koncesja była wykupiona na 30 lat – do 1948 roku – i nie została przedłużona. Towarzystwo wznowiło działalność w roku 1950, dysponując bardzo skromnymi środkami. Komunistyczne władze w PRL nie interesowały się w najmniejszym stopniu polskim dziedzictwem we Francji. Natomiast grób Tadeusza Makowskiego został odnowiony w 2009 r., ale niestety ponownie uległ zabrudzeniu.

- Francja to miejsce, gdzie osiadł „kwiat” polskiej kultury i sztuki. Przechodząc alejkami nekropolii w Montmorency czytamy nazwiska, które znajdują się w encyklopediach. Od kilku miesięcy, dzięki inicjatywie Towarzystwa, przy bramie głównej widnieje biało-czerwona tablica dokumentująca wszystkie polskie nagrobki. Proszę powiedzieć, komu zawdzięczamy jej wykonanie?

Pierwsza tablica z nazwiskami osób spoczywających na cmentarzu Champeaux była sporządzona w latach 50-tych XX w. przez ówczesną Radę Towarzystwa. Mamy pełną dokumentację tej wielkiej pracy w naszym archiwum. W międzyczasie przybyło grobów, równocześnie miało miejsce wiele ekshumacji. Te zmiany uwzględniła wydana w latach osiemdziesiątych monografia cmentarza w Montmorency napisana pod kierunkiem prof. Jerzego Skowronka. Minęło następne 30 lat. Nasze starania i prośby w merostwie Montmorency – o sporządzenie nowej tablicy – trwały kilka lat. Dzięki inicjatywie obecnej Mer miasta sprawa ruszyła z miejsca. Powstał Komitet, który zajął się między innymi sprawami administracyjnymi, a naszemu Towarzystwu powierzono stronę merytoryczną. Biorąc pod uwagę wszystkie dotychczasowe materiały oraz będącą w przygotowaniu nową monografię tego cmentarza, pisaną pod kątem powiązań genealogicznych (autorami są Andrzej Biernat i prof. Stawomir Górzyński), powstała nowa lista. Jej przygotowanie zajęło kilka tygodni. Projekt graficzny i koszt wydruku wzięto na siebie merostwo Montmorency. □

Rozmawiała: Jolanta Baretkowska

Zajęcia: Jolanta Baretkowska

Nagrobek Joachima Lelewela na cmentarzu Montmartre. Po ekshumacji prochy przewieziono na wileńską Rosę. Na nagrobku znajduje się unikalne epitafium „Jeszcze Polska nie zginęła póki Bóg na Niebie”.

WYKŁADY FORMACYJNE

Od niedzieli 6- grudnia 2015 Polska Misja Katolicka zaprasza na cykl wykładów formacyjnych dla rodaków z terenu całej Francji, a zwłaszcza dla członków rad duszpasterskich polskich parafii, dla członków stowarzyszeń, związków i organizacji polonijnych, zrzeszonych bądź niezrzeszonych w regionalnych Polskich Zjednoczeniach Katolickich.

Wykłady (w pierwsze niedziele miesiąca, od godz. 14.00 do 18.00), są otwarte dla wszystkich i odbywać się będą w auli Polskiego Seminarium w Paryżu: 11, rue Jules Guesde w Issy les Moulineaux – Metro nr 12, Stacja: Mairie d'Issy.

W tym roku wykłady poprowadzą:

1. Studium porównawcze islamu i chrześcijaństwa – Ks. dr Krystian Gawron
2. Podstawy etyki chrześcijańskiej – Ks. dr Wacław Szubert
3. Wprowadzenie w nauczanie Ojców Kościoła – Ks. dr Józef Woliński.

Polska Misja Katolicka wychodzi naprzeciw «znakowi czasu» jakim jest nasilający się ruch migracyjny w Europie. W coraz bardziej pluralistycznym i wielowyznaniowym społeczeństwie potrzeba dodatkowej formacji, by sprostać wymogom nowej ewangelizacji.

Polskie Seminarium może służyć pokojami gościnnymi dla przybywających spoza Paryża.

Prosimy wcześniej zgłosić się: sempol.paris@gmail.com bądź tel. 01 46 45 79 79.

ks. prał. Krystian Gawron

POLSKIEJ MISJI KATOLICKIEJ WE FRANCJI

św. na zakończenie roku; Uroczysta kolacja i powitanie Nowego Roku. Bal przy dźwiękach polskiej i korsykańskiej muzyki.

Pobył: pełne wyżywienie: w dzień zwykły – 30 €; w dzień świąteczny – 60 €; wieczór sylwestrowy – 60 €. Do tej sumy należy dodać koszt pokoju. Ceny pokoi na stronie internetowej: www.maison-saint-hyacinthe.com. Podróż we własnym zakresie.

Maison Saint Hyacinthe

20200 Santa Maria Di Lota, Lieu Dit Miomo BASTIA; tel.: 04 95 33 28 29; e-mail: mshcorse@yahoo.com; www.maison-saint-hyacinthe.com

LOURDES

• **24/25 grudnia:** – Polskie Boże Narodzenie: Uroczysta Wigilia, Pasterka – posiłki świąteczne i rodzinna atmosfera.

Pobył: Pełne wyżywienie - 52 €. Cena bez obiadu - 42 €.

• **31 grudnia: – 1 stycznia 2016:** Możliwość spędzenia Sylwestra i Nowego Roku w Sanktuarium Matki Bożej. Podróż

we własnym zakresie.

Maison de la Mission Catholique Polonaise BELLEVUE

Route de Bartrès, 65 100 Lourdes; tel. 05 62 94 91 82; e-mail: pmk-lourdes@club-internet.fr; www.pmk Lourdes.blogspot.fr

Pan Bóg uczynił wielkie rzeczy dla nas

ks. dr Alexandre Pietrzyk SAC

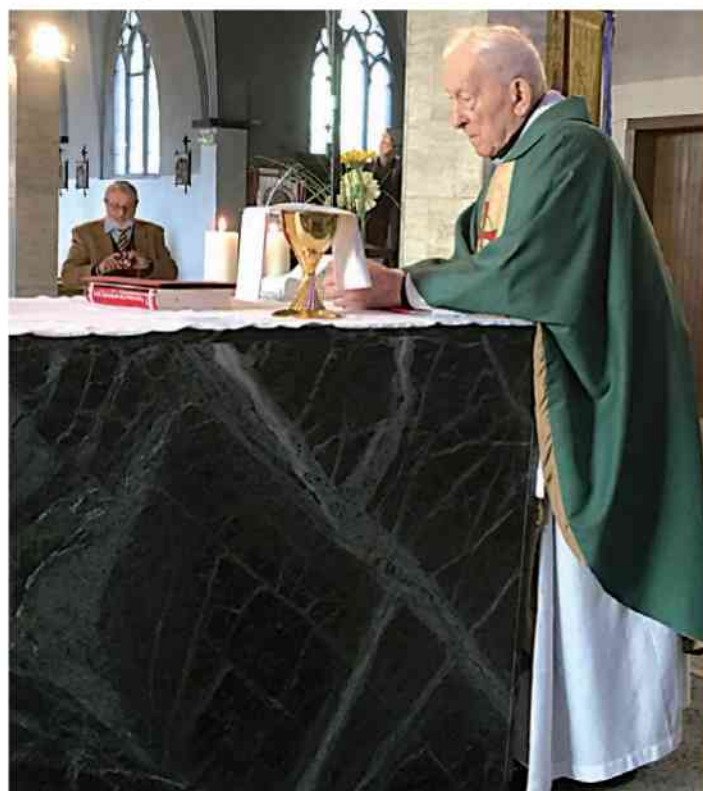
Dzisiaj jest wielkie święto księdza Stanisława Jurkowskiego – kapłana, który prawie całe swe życie poświęcił emigracji. Czy potrafisz napisać, wyrazić odczucia, wspomnienia, uporządkować czas, nie gubiąc całości jego dusz pasterskiej posługi?

Przybył do Oignies w 1970 r., w czasie, gdy Polskę trawiło „bolesne zdziwienie” wydarzeń gdańskich – lekceważąco zranieni robotnicy, wzięci na muszkę celowników, urażeni groźbą śmierci, oskarżeni za nielogiczne działania. Dlaczego tak zniechęcono polskich robotników, w kraju, gdzie, jak pisał Norwid: „...pierwsze ukłony są, jak odwieczne Chrystusa wyznanie. Bądź pochwalony!”? Zniechęcono, bo byli zdolni kochać Ojczyznę. W owym czasie zaczął oddychać wolnością ofiarowaną mu przez Francję. Chociaż, jak każdy z nas, przykładał kategorie zza żelaznej kurtyny do innej rzeczywistości. Czy obraz Francji odpowiadał jego wyobrażeniu? Niemożliwa jest ścisła kontrola informacji... hałdy węgla, pracujący ludzie – już niemłodzi, którzy musieli utożyc sobie życie od nowa (po 1920 r.), przybyli tutaj różnymi drogami, z Westfalli. Polacy, którzy raz już przesadzani, jakby rozsady na wiosnę wolności, z rezerwą, ale z właściwą sobie górniczą determinacją, projektowali swe życie. Bez uprzedzeń, często entuzjastycznie, z patriotyzmem podkreślonym w mieszkaniach pamiątkami z Polski – stykali się ze światem nieoczekiwanym.

Po kilku latach przyjechał do Paryża – po śmierci ks. Sadzika – objął rektorstwo na Surcouf. W tym tyglu polskiej kultury, współbracia z humorem, pomysłem, szaloną śmiałością, narażając własną opinię, torowali miejsce chrześcijańskiej kulturze, dążąc do czegoś wcześniej nieobecnego. W Centre du Dialogue ks. Sadzika, w cieniu Miłosza, w kolorach Apokalipsy - Lebensteina, w cierpieniu „oblicza” Chrystusa – Szapocznikow, spotykali się ludzie tamtej epoki; ludzie prezentujący różne postawy, przekonania – od lewicy do prawicy, od wiary w Niewidzialnego do rienagannej obojętności, od mistyków do uciekinierów z Polski.

Okres ten przypada na czas po stanie wojennym w kraju. Dla wielu młodych, którzy przybyli do Francji, wielkim pragnieniem było życie godne człowieka. Trudno było ich porwać profetycznymi sloganami. Tutaj pełno było Polaków, których Niemcy wywozili, Rosjanie mordowali, a otaczający świat przypominał o inteligentniejszych, którzy paktowali ze wszystkim, byleby żyć w spokoju. Jedynie Wojtyła w Watykanie przypominał światu, swym stylem bezinteresowności, zaangażowania, o Polakach. Dziś zapomina się, że ten gest mógł pomóc tysiącom ludzi. Dziś już nikt nie wie, że JP II modlił się w każdą niedzielę za upokorzony naród polski!

Po 7 latach pobytu w Paryżu powrócił ponownie na Północ. Ten ludzi pozostał uprzejmy, czasem godny litościwego uśmiechu. Ten świat był jakby stworzony dla ks. Stanisława. Spokój życia

nie jest zabezpieczony przed mutacjami. Zamyka się kopalnie, młodych jest coraz mniej, a Stanisław pozostaje. Tamtejsi ludzie stają mu się drodzy; czuje, jakby z „nich pochodził” (por. Hbr, 5,1). On – kapitan z polskiego ludu – pozostaje wierny swemu ludowi. Soborowy ottarz, otoczony Świętymi z Polski, z latarką sztygara, służącą za wieczną lampkę, nie odcina Polaków z Oignies od źródeł kultury na Zachodzie (...).

Czasem widzimy ks. Stanisława w Cheplle, gdzie modli się za wszystkich. Ten szepł staje się głośniejszy i przechodzi niejako w jęk: jakby krzychał do Boga za nami. Pochodzący z kraju JP II, s. Faustyna, ks. Popietuski niósł ze sobą przesłanie Miłosierdzia Bożego. To przesłanie zawsze było w sercach pallotyńców. Nasz Założyciel nazywał się „narzędziem Miłosierdzia Bożego”. Dziś ks. Stanisław żyje w „nowej wyobraźni Miłosierdzia Bożego”. Rok Miłosierdzia, ogłoszony przez papieża Franciszka, jest potwierdzeniem intuicji pallotyńców we Francji. *ciąg dalszy na str. 18*

Błogosław nam Św. Janie Pawle

Uroczyste u prowadzenie relikwii pierwszego stopnia, Świętego Jana Pawła II do w: północy w Aulnay sous Bois.

18 października nasza parafia stała się wspólnotą, gdzie w szczególny sposób będzie czczony Święty Jan Paweł II. W grudniu ubiegłego roku w imieniu całej polskiej wspólnoty z Aulnay sous Bois został wystany przez ks. prowincjała Jana Ciągło TChr i ks. proboszcza Romana Wrocławskiego TChr list do ks. kard. Stanisława Dziwisza z prośbą o dar relikwii Św. Jana Pawła II. Kilka miesięcy później nadeszła pozytywna odpowiedź. Wraz z certyfikatem autentyczności otrzymaliśmy relikwie pierwszego stopnia - materiał z kroplą krwi Św. Jana Pawła II.

W niedzielę 18 października podczas Mszy św. zostały uroczyste wprowadzone do naszej wspólnoty relikwie Jana Pawła II. Jednocześnie rozpoczęliśmy w naszej parafii kult Świętego. Podczas homilii ks. wikariusz, Piotr Lizoń TChr przypomniał postać naszego wielkiego Rodaka. Mówił m.in. „Wciąż żywy jest w naszych sercach przykład tego wielkiego Świętego. Myślmy o jego kanonizacji sprzed roku. Modlimy się za jego wstawiennictwem, ale Jan Paweł II to także dla nas wielki przykład... Tak wiele słów i wartości nam pozostawił. Tak wiele wyptywa z jego nauki. Warto być nie tylko modlili się przez jego wstawiennictwo, ale również go naśladowali w codziennym życiu na drodze naszej wiary. Swoim świadectwem wiary, miłości i odwagi apostołskiej, pełny ludzkiej wrażliwości, pomagał chrześcijanom na całym świecie by nie lękali się być chrześcijanami. By nie bali się należeć do Kościoła i głosić Ewangelię. Jan Paweł II uczy nas także, a może przede wszystkim, tego, czym jest prawdziwa modlitwa. Modlitwa, to nie tylko słowa, ale przede wszystkim spotkanie z żywym Bogiem i rozmowa z Nim, polegająca na dialogu. Jest to spotkanie z Bogiem, który przemienia, przebacza, który daje łaskę. Jan Paweł II zostawił nam także piękne świadectwo cierpienia. Mimo, iż Pan stopniowo pozbawiał go wszystkiego, papież do końca pozostawał skatą zgodnie z wolą Chrystusa. Widzieliśmy to przez cały jego pontyfikat, lecz najwyraźniej

w chwili, kiedy odchodził z tego świata. Jego głęboka wiara, cierpienie i pokora głęboko zjednoczone z Chrystusem pozwalały mu dalej prowadzić Kościół i dawać światu jeszcze bardziej wymowne przesłanie i to w czasie, gdy toniały jego siły fizyczne. Uczył nas tego, iż powinniśmy łączyć nasze cierpienia i trudności z cierpieniem i krzyżem Jezusa Chrystusa. (...) Papieża Jana Pawła II już od dziesięciu lat nie ma z nami, tu na ziemi. Odszedł do Domu Ojca, aby nam wszystkim błogosławił i w ten sposób być jeszcze bliżej każdego z nas. Pomimo upływu lat, postać Jana Pawła II nie przestaje ludzi fascynować. Nie przestaje przyciągać miłością, radością i mocą wiary, słowem, świętością. Znaczna większość z nas, tu obecnych, należy do pokolenia Jana Pawła II. On nas wychował. Słuchaliśmy jego słów. Oglądaliśmy go nasze oczy. Pamiętamy jego uśmiech, jego głos, jego wymowne gesty. A teraz przyszliśmy przed ołtarz, na którym znajdują się jego relikwie, aby dziękować Bogu za dar, jakim on był dla Kościoła, dla świata i dla każdego z nas osobiście. Podczas całego pontyfikatu naszego Rodaka dokonywały się wielkie dzieła Boga i nadal dokonują się. Święty Jan Paweł II to dar Boga na nasze nietatwe czasy. Był i nadal jest on przyjacielem każdego z nas. Dzięki niemu staliśmy się lepsi. Wiele dobra narodziło się na świecie za jego życia i po jego odejściu. Liczne uzdrowienia i nawrócenia przez wstawiennictwo papieża - Polaka, to owoce żarliwej modlitwy, której uczył nas do ostatniego tchnienia. „Totus Tuus”, dziś, jutro, każdego dnia, w każdej chwili. Nawet wtedy, a może zwłaszcza wtedy, kiedy krzyż wydaje się za ciężki, a ramiona za słabe... Wpatrujmy się więc w przykład Świętego Jana Pawła II oraz prosimy go o potrzebne dary, aby nam towarzyszył w tych trudnych czasach na drodze naszej wiary. By dodawał nam odwagi i sił, byśmy stawali się coraz bardziej autentycznymi świadkami Jezusa Chrystusa i za jego przykładem dążyli do świętości, bo świętość jest prawdziwą mocą zdolną przemieniać świat. Dzisiaj mamy w niebie wielkiego orędownika naszych spraw osobistych, rodzinnych i społecznych. Żywa pamięć o świętym

papieżu pozostaje w naszych umysłach i sercach. Ale On pozostał na inny jeszcze, głębszy sposób – w życiu Kościoła. On nam towarzyszy na drogach wiary, nadziei i miłości. Jeżeli chcemy pozostać wierni dziedzictwu Św. Jana Pawła II, powinniśmy odważnie kroczyć drogą miłości Boga i bliźniego, czyli drogą świętości. To codzienne zadanie, jakie staje przed każdym z nas."

Szczególnym momentem podczas tej Mszy św. było dla wszystkich parafian ucałowanie relikwii Świętego Jana Pawła II. Uroczystego charakteru Eucharystii, której przewodniczył proboszcz naszej parafii, ks. Roman Wrocławski, w asyście ks. Piotra Lizonia, dodawał parafialny chór „Soli Deo”. Nie mogło też obejść się bez zaśpiewania tak bardzo ulubionej przez papieża „Barki” oraz „Nie lękajcie się”, a na koniec jeszcze melodii szczególnie bliskiej Janowi Pawłowi zagranej na skrzypcach, na góralską nutę.

Gościem tej szczególnej Mszy św. była pani konsul Agnieszka Kucińska. Mieliśmy również możliwość obejrzenia wystawy fotograficznej poświęconej podróży Jana Pawła II. Ekspozycję tę na kilka tygodni udostępniło nam Paryskie Koto Przyjaciół Fundacji Jana Pawła II.

Św. Jan Paweł II towarzyszył nam przez wiele lat, jako pasterz w Krakowie i w Rzymie. Po śmierci pozostał w życiu wiary, nadziei i miłości ludu Bożego na całym świecie. Inspiruje nas jego nauczanie, jego służba, jego świętość. Jednocześnie mamy świadomość, że w jego osobie mamy orędownika naszych spraw w niebie... □

Św. Janie Pawle II, módl się za nami!

*Elżbieta Noster
zajęcia Karolina Noster*

21 listopada, godz. 17.

Forum Emigracyjne

Emigracja, ja jest jak trucizna: zatrzy je albo wzmacni (Cz. Miłosz)

Zapraszamy na Forum: Emigracja - dramatyczna konieczność, zagrożenie czy szansa na sukces?

Forum rozpocznie się prezentacją filmu o młodej, polskiej emigracji w Wielkiej Brytanii, zatytułowanego „Tam, gdzie da się żyć”.

Zamystem organizatorów Forum jest rozszerzenie problematyki filmu o doświadczenia emigrantów z Francji czy Szwecji. Interesujące mogą też być refleksje re-emigrantów, tzn. Polaków, którzy po latach spędzonych na obczyźnie, powrócili do Kraju.

Po filmie, w obecności jego auterek - dziennikarek z „Gazety

Polskiej” - Magdaleny Piejko i Doroty Kani - serdecznie zapraszamy do dyskusji, przy lampce wina.

Miejsce Forum:

Sala Konferencyjna (za kaplicą) w Domu Studenta Jana Pawła II (Résidence Internationale J.-P.II; jest możliwość rezerwacji miejsc noclegowych - tel. 06 07 85 48 86) Księży Pallotynów; 52, avenue de la Place, 94110 Arcueil (RER - linia B - przystanek: La Place; wyjście przednie, iść w kierunku „La Vache Noire” - ok. 200 m; lub autobus: 188, 197, 297 - 5 min z Porte d'Orleans, przystanek „La Vache Noire”). □

Paryski Klub Gazety Polskiej

Informacje i rezerwacja miejsc:

- email: paryz.klubgp@gmail.com (z dopiskiem Forum Emigracyjne);
- tel. 06 66 26 10 07, 01 47 35 77 29 - Mirostawa Woroniecki
- tel. 06 19 18 19 41, 01 42 04 30 49 - Danuta Nowakowska
- tel. 06 66 30 26 48, 09 83 01 93 22 - Anita Zaplatka

Zarząd Stowarzyszenia „KRESY” we Francji ma przyjemność zaprosić na Konferencję historyczno- literacką

Wołyń niegdyś i dziś - wędrówka w przestrzeni, literaturze i poezji

z panem Krzysztofem Kottunem oraz poetką, panią Karoliną Kottun

w niedzielę 22 listopada 2015 o godz. 16. w Centrum Dialogu Ks. Pallotynów w Paryżu: 23-25, rue Surcouf

Krzysztof Kottun - poeta Kresów, regionalista, antykwariusz, dziennikarz, przewodnik po Kresach. Autor 28 książek poetyckich. Podejmuje tematykę niechcianą - pamięć o Ziemiach utraconych na Kresach i dziedzictwie kultury stamtąd. Nieugięty głosiciel patriotyzmu i kultury duchowej, dziedzicznej, niekłamanej historii i dobrego obyczaju.

Więcej informacji: tel. 01 43 03 38 33; 06 62 69 13 83

Karolina Kottun - studentka U J w Krakowie. Uczestniczka konkursów literackich zaczynała na szczeblu szkolnym, wojewódzkim i ogólnopolskim, zdobywając wyróżnienia i nagrody. Główną tematyką jej twórczości jest refleksja nad teraźniejszością, tym co dotyka i otacza każdego z nas oraz przeszłość związana z Wołyniem i upamiętnieniem tego, co zapomniane.

Serdecznie zapraszamy na spotkanie i dyskusję po konferencji

Wspomnienie minionych dni

*„Ten stary dąb tak urósł, a wiatr go żaden nie obalił, bo korzeń jego jest Chrystus”
(Piotr Skarga, Kazania śjmorwe).*

To nie ty dźwigasz korzeń, ale korzeń dźwiga ciebie” (Rz 11,18). Tyimi słowami św. Paweł przypomina, że człowiek nie może odrywać się od korzeni, z których wyrasta. To one tworzą jego tożsamość, jak również tożsamość Kościoła i narodów.

Korzeniem, na którym wyrasta zbudowany w latach 1964 – 1967 kościół Matki Bożej z Lourdes w Strasburgu, jak

i tutejsza parafia oraz Wspólnota Polska, jest Chrystus i wartości chrześcijańskie.

W niedzielę 4 października, wraz z parafią francuską, Polska Misja Katolicka w Strasburgu świętowała podwójny jubileusz. 50 rocznicę wmurowania kamienia węgielnego oraz 25 rocznicę obecności w tym kościele Wspólnoty polskiej. Mszy św. jubileuszowej przewodniczył ks. Stanisław Kupczak, który 5 listopada 1989 r. był w

tych kościele instalowany na proboszcza parafii – francuskiej i polskiej.

Jak do tego doszło? Otóż na skutek przemian społeczno politycznych w Polsce w latach 1980-1990 liczba Polaków w Strasburgu na tyle wzrosła, że dotychczasowa kaplica u Sióstr zakonnych, w której gromadzili się Polacy, była zbyt mała, aby wszystkich pomieścić oraz zapewnić możliwość katechezy napływającym dzieciom. Jednocześnie w parafii Matki Bożej z Lourdes, po kryzysie Kościoła po roku 1968 oraz przemianach jakie dokonały się w dzielnicy, która była częścią parafii, ubyto wielu wiernych. Wtedy to, dzięki

Pan Bóg uczynił wielkie rzeczy *ciąg dalszy ze str. 15*
Miłosierdzie nie upokarza ani nie osłabia tych, którzy je przyjmują. Umacnia przekonanie, że człowiek może wieść życie prawe, skoro jest wart pełni przebaczenia. Miłosierdzie jest potężniejsze od śmierci (...).

Ks. Jubilat wiele czasu poświęcił na odwiedzinę waszych rodzin. Dziś wiemy, jak wiele jest problemów z utrzymaniem właściwego poziomu życia religijnego w naszych rodzinach (...). Chodząc po kolędzie, ks. Stanisław dostrzegał wasze cierpienia, ból i kłopoty wielu rozwiedzionych z młodego pokolenia (...). Wśród przyjaciół zebranych w kościele na Eucharystii jest wielu w podeszłym wieku. Znamy zaawansowania zachodnich parlamentów w kwestii „godnego umierania”. Kościół powtarza Wam, że jesteście niezastąpioną częścią Ludu Bożego (...).

Dziękuję Wam, drodzy parafianie, że wytrzymaliście z ks. Stanisławem prawie 40 lat! Kochacie Chrystusa, wyznajecie miłość i wiarę żarliwą; modlitwa jest dla Was ważniejsza niż siedzenie w domu i patrzenie na zachodzące słońce. Wasze drżenie o chorych na pylicę górników, troska o nieśmiertelność zmarłych, poprzez zamawianie intencji, jest przejawem nadziei w Chrystusie. Jest wśród Was jakaś jedność ducha łącząca religię z Ojczyzną i kulturą zachodnią, w którą stopniowo zatapiają się Wasze wnuki. Z najwyższą wdzięcznością wyrażam się o przeobrażeniach Polaków na północy Francji. Pragnę przypomnieć, ile Wam zawdzięczamy w przeciągu długich lat naszej pracy wśród Was. Perspektywa czasu

Dodatek do artykułu „Wybitni Polacy we Francji” - GK 39/2015 (8 11 2015).

Otóż warto podkreślić, iż Akcję na rzecz przyznania tytułu i statuetki „Wybitnego Polaka” Panu red. Maciejowi Morawskiemu prowadziło Stowarzyszenie Dziennikarzy, Autorów i Tłumaczy w Europie (APAJTE), którego jest on członkiem.

Słowa uznania za energię i zaangażowanie należą się w tym kontekście przewodniczącej APAJTE, Pani Magdaleny Bykowskiej-Pignard.

Kandydaturę Pana red. Morawskiego wspierali członkowie Stowarzyszenia, m.in. Zofia Czerniejwicz („Scena Polska” -

Holandia), Sergiusz Leończyk („Rodacy”, pismo wychodzące na Syberii), Jadwiga Hafner („Jupiter” - Austria), Paweł Osikowski (Głos Katolicki), Lulita Lech („Vektor Polonii” - Francja), Franciszek Ćwik („Polonia Chrystiana” - Kraków) i Elżbieta Biswenger („Pangea” - Kraków). Na liście wspierających znajduje się też: (nieżyjąca już) śp. Jadwiga Dąbrowska, red. „Teczki”, działaczka polonijna, dokumentalista, Jerzy Tuszewski z Warszawy, dr Aldona Gawecka i prof. Remigiusz Forycki, Danuta Faber i Teresa Bilal, właścicielki galerii sztuki na Montparnasse w Paryżu. □

FLC

staraniom jakie podjął ks. Stanisław wraz z parafianami, poprzez pośrednictwo PMK, ówczesny biskup Strasburga Charles Brand, oddał do dyspozycji Polakom tenże kościół, wraz z salami, które okazały się niezbędne do prowadzenia katechizacji dzieci.

Początki, jak wspominał w homilii celebrans, nie były łatwe. Był to pierwszy taki przypadek we Francji, żeby w jednym kościele, pod przewodnictwem jednego proboszcza, wspólnota francuska i wspólnota polska miały razem podejmować troskę o wymiar duchowy i materialny parafii.

Tym co jednak najbardziej łączyło migrantów polskich i Francuzów była

wiara i wartości chrześcijańskie, był Chrystus. Ten korzeń – fundament, być – i jest – pomocą w rozwiązywaniu problemów oraz drogą dla naszych społeczności, aby poprzez wspólną modlitwę i współdziałanie, podejmować trud budowania jedności Kościoła opartej na miłości.

Na zakończenie Eucharystii, która tego dnia była szczególnym wyrazem jedności naszych wspólnot, przez wstawienie Maryi, patronki parafii oraz św. Jana Pawła II i św. Maksymiliana, których relikwie znajdują się w naszym kościele, dziękowaliśmy Bogu za minione lata współpracy francusko-polskiej oraz za tych,

którzy dali wiele serca, czasu i środków materialnych, aby wybudować ten kościół w wymiarze materialnym i duchowym. Zawierzaliśmy również Bożemu Miłosierdziu nasze rodziny, dzieci i młodzież oraz naszą przyszłość, w tych niełatwych dla Kościoła czasach.

Po Mszy św. odbyło się tradycyjne spotkanie – w sali parafialnej, przy smacznych kanapkach przygotowanych przez wspólnotę polską. Była to okazja do wspomnień minionych dni naszej 25-letniej drogi francusko-polskiej przy kościele Matki Bożej z Lourdes.

ks. Ryszard

i historii uczy wiele – mogę Was zapewnić, że na tamtym świecie przyjmie nas Chrystus (...). Wyzbądźcie się wszystkiego dla Chrystusa – całkowitej ofiary z siebie – świętości. On jest wart takich serc. Dla takich serc pracuje ks. Stanisław. Nie sądzę, by swym słowem, gestem oddał kogokolwiek od Chrystusa. Tutaj mieszkają ludzie szlachetni i do nich byli posyłani pallotyni, od II wojny światowej, by wspólnie pracować, z sercem spokojnym i niewiuktanym, by być dla otaczających ich ludzi sumieniem.

Serdecznie dziękuję proboszczowi i rektorowi, ks. Zawierusze, za opiekę nad starszym kapłanem. Jest on bardzo rodzinny i na plebanii jest coś z klasztornej wyrzeczenia. Ks. Jurek kocha ludzi najbardziej prostych, w pocie czoła pracujących na swe utrzymanie i przede wszystkim ludzi żywej religijności. Człowiek dobry, dobroczynny. Siły do życia czerpie z piękna moralnego Chrystusa, z Jego szlachetności i czystości serca (...).

Droży Współbracia, jeszcze raz, Księżo Stanisławie, dziękuję za pracę dla SAC, cieszę się, że jesteś pobłogosławiony przez Boga. Wiesz dobrze, że tylko w starości poznajemy, że trzeba

żyć dobrze. Takiego przeświadczenia nie mamy ani w wieku młodości, ani na dojrzałym etapie naszych lat. Chrystus w Eucharystii przychodzi codziennie na spotkanie z Tobą – powiedz Mu w swej szczerości i żarliwości, że Go kochasz!

ks. dr Alexandre Pietrzyk SAC

IX edycja Funduszu Stypendialnego

Muzeum Historii Polski

Do 20 listopada 2015 r. można składać wnioski o stypendium MHP na projekty promujące za granicą wiedzę o historii Polski.

Fundusz Stypendialny finansowany przez Muzeum Historii Polski ma za zadanie wspierać badania naukowe nad historią Polski, a także przedsięwzięcia propagujące za granicą wiedzę o dziejach naszego kraju.

Oferta stypendialna adresowana jest do „cudzoziemców”, którzy zajmują się

lub chcą się zajmować historią Polski.

Stypendia będą przyznawane zwycięzcom konkursu na najlepszy projekt o charakterze edukacyjnym, popularyzatorskim bądź badawczym. Konkurs rozstrzyga specjalnie do tego powołane jury, w skład którego wchodzi wybitni polscy historycy.

Powstałe w oparciu o zgromadzone w czasie trwania stypendium materiały publikowane będą na wybranej przez

stypendystę otwartej licencji Creative Commons. Jako państwowa instytucja kultury, Muzeum stara się w ten sposób zapewnić bezpłatny i szeroki dostęp do efektów pracy wspieranej ze środków publicznych.

Więcej informacji o Funduszu Stypendialnym można znaleźć na stronie www.stypendia.muzhp.pl.

Zgłoszenia składać można do 20. 11. 2015 r.

MUZEUM HISTORII POLSKI

WSPARCIE okotoprodowe, laktacyjne.
Przygotowanie do porodu i rodzicielstwa.
E-mail: akademiaprzyszlegorodzica@gmail.com;
Tel. 06 42 46 70 59.

Dr Danuta Baranowicz-Schouker
chirurgien-dentiste
33, rue Poissonnière – 75002 Paris, M° Bonne Nouvelle
tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15
(mówimy po polsku)

– TŁUMACZENIA –

Stanisław Bocianowski – dr Prawa
– Tłumacz Przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym
w Wersalu i Sądzie Kasacyjnym w Paryżu.

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż
Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: bocianowski@sfr.fr

– **NAPRAWA KOMPUTERÓW, INSTALOWANIE
PROGRAMÓW, WYMIANA PODZESPOŁÓW.**
T. 06 98 42 59 75

**TRANSPORT - AUTOLAWETA
NA TERENIE CAŁEJ RANCJI.**
- PRZEPROWADZKI, - WYWÓZ GRUZU
Tel. 06 30 40 49 49 (Jarek)

ITAKA
Centrum Poszukiwań
Ludzi Zaginionych
POMÓŻ ZAGINIONYM WRÓCIĆ DO DOMU
www.zaginieni.pl, e-mail: itaka@zaginieni.pl tel. (00 48) 22 654 70 70

Arkadiusz Robert Morawski 29 września
2015 r. w Paryżu (Francja) zaginął Arkadiusz Robert Morawski.
Zaginiony ma 28 lat, 185 cm wzrostu i niebieskie oczy. W dniu
zaginięcia ubrany był w jeansy, białą koszulkę w pomarańczo-
we pasy, granatową bluzę, granatową czapkę z daszkiem i bia-
łe buty sportowe.

Ktokolwiek widział **Arkadiusza Roberta Morawskiego** lub ma jakiegokolwiek informację o jego losie proszę
zostawić kontakt z **ITAKA - Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych** pod całodobowym numerem: +48 22 654 70 70.
Można również napisać w tej sprawie do ITAKI: itaka@zaginieni.pl. Naszym informatorom
gwarantujemy dyskrecję. **Zdjęcie Arkadiusza Roberta Morawskiego** oraz in-
nych zaginionych: www.zaginieni.pl

OFIARY NA TYDZIEŃ MIŁOSIĘDZIA

Pawlicki Jean-Paul -	333€
Ks. Piecha Marek - Amiens -	80€
Praznowski Janina - Mouzon -	20€
Ks. Rosiek Bronisław - Nice -	450€
Ks. Rosiek Bronisław - Nice -	95€
Ks. Wątopek Ryszard - Nancy -	300€
Wichlacz Erwin - Freyming Merlebach -	100€

Ofiarodawcom składamy serdeczne „Bóg zapłać”

Dalsze ofiary prosimy przesłać na adres: Mission Catholique Polonaise,
263 bis, rue St-Honore, 75001 Paris, wpłacając na CCP 1268-75 N Paris

PSYCHOLOG-TERAPEUTA: TEL. 01 45 88 58 60
udziela pomocy w przypadku:
problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żałoby...
Poradnictwo legalne

LUXSUS - PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI -
OLSZYNA, WROCŁAW, KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW.
TEL.: 06 62 75 50 06; 01 42 38 63 20; (00 48 12) 284 12 50!

PORADNIA PSYCHOLOGICZNA
przy Parafii polskiej w Paryżu XVI - 18, rue Claude Lorain
przyjmuje bezpłatnie,
w niedziele o godz. 17.00.

Rozliczenia księgowo.
06 62 90 02 39

CENTRUM STOMATOLOGICZNE PRONY
91, rue de Prony 75017 PARIS
Linia metra nr. 3 stacja Pereire
RER C, stacja Pereire-Levallois

Akceptujemy CMU, AME.
Stawki wg. cennika Sécurité Sociale.
Stosujemy zasadę Tiers payant
(karta vitale).

01.44.29.79.89
info@cmdprony.fr

Współpracujemy z większością mutuelles.
Konsultacje : od Pn - do Pt - 9h00 - 20h00

Mówimy po polsku

AL-ANON ALATEEN
Grupy rodzinne Al-Anon
Nadzieja dla krewnych
i przyjaciół alkoholiczków

Al-Anon jest wspólnotą kobiet i męż-
czyzn, na życie których wpływa picie
alkoholu członka rodziny lub bliskiej
osoby. Krewni oraz przyjaciele mogą
wiele uczynić, aby pomóc zarówno so-
bie jak i osobie mającej problem z al-
koholem. **Spotkania odbywają się w
każdy wtorek o godzinie 20**
(w salce obok kościoła polskiego NMP w Paryżu
- metro: Concorde)

Grupa Alateen spotyka się w drugi i ostatni
wtorek każdego miesiąca o **godz. 20**

Anonimowość jest podstawową za-
sadą Al-Anon. Czekamy na Ciebie!
Tel: 06 26 45 56 46

TRANSPORT:
- wywóz gruzu, - dowóz materiałów, - przeprowadzki.
Tel. 06 98 58 86 36

**GŁOS
KATOLICKI**

PRZYJACIELE

Mme Zmysłony Irene -	70€
La Defance du Patrimoine Chreien -	70€
M Lipowicz Jerzy -	70€
M Wysocki Joseph -	70€
M Wojtczak Bernard -	100€

Dalsza część Listy Przyjaciół będzie się ukazywać w kolejnych numerach GK
Czytelnikom, którzy wspierają Głos Katolicki „Prenumeratą Przyjaciół”,
składamy serdeczne podziękowania. (Redakcja)

**GŁOS
KATOLICKI**
VOIX CATHOLIQUE

UWAGA! Drobne ogłoszenia w G.K.: 1 €/słowo; przy powtórzeniach - od trzeciego razu - 0,7 €/słowo; ogłosze-
nia ekspresowe - we Wkładce G.K.: 6 € („szukam pracy” - 4 €); przy powtórzeniach - 50% ceny; - „usługi” - do 10
słów: - 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów - 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie
internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) - dopłata wynosi -1 € na tydzień („usługi” - 2 €)! Reklamy (ceny w za-
leżności od ilości powtórzeń i wielkości) - inf. i cennik w redakcji GK - 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris - II piętro: w godz.
9-12h30 i 15-18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkata@club-internet.fr

Dni Poradnictwa – Paryż: 21–22 listopada 2015 r.

w zakresie ubezpieczenia społecznego dla Polaków pracujących i/lub mieszkających we Francji.

Specjaliści ZUS omówią:

- rodzaje świadczeń emerytalno-rentowych oraz warunki określone polskim ustawodawstwem niezbędne do ich uzyskania,
- zasady ustalania prawa do polskich świadczeń oraz obliczania ich wysokości, z uwzględnieniem unijnych przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego;
- zasady składania wniosków o polskie świadczenia emerytalno-rentowe podlegające koordynacji unijnej przez osoby zamieszkałe we Francji oraz stosowane formularze;
- zasady wypłaty polskich świadczeń emerytalno-rentowych osobom zamieszkałym we Francji;
- kanały komunikacji klientów z ZUS:

- zasady dostępu do indywidualnych kont w ZUS przez internet (www.zus.pl); - nowe sposoby komunikacji z ZUS (internet, e-mail, Skype, COT).

Miejsca i terminy spotkań w Paryżu:

- 21 listopada (sobota) Ambasada RP (godz. 10. – 14.)
  - 57, rue Saint-Dominique – konsultacje indywidualne;
  - 22 listopada (niedziela) Szkoła Polska (godz. 13. – 16.)
  - 11–15, rue Lamandé – spotkanie ogólne i konsultacje indywidualne.
- Prosimy o wcześniejsze zapisanie się na spotkanie:
email: paris.wk.info@msz.gov.pl lub telefonicznie: 01 43 17 34 22.

Porady udzielane są bezpłatnie.

Niedroga francusko-polska firma pogrzebowa

POMPES FUNEBRES POLONIA ASSISTANCE INTERNATIONALE
przewożenie ciała do Polski • pogrzeby na terenie całej Francji 24/24
Koszty trumny (lub urny) i transport do Polski od 2200 € TTC

Tel. 02 31 85 23 66 – mówimy po polsku
(tłumaczenie i załatwianie formalności w urzędach)
Tel. 02 31 78 25 93 – mówimy po francusku
Fax 02 31 34 98 93 | e-mail: josefa.bazincourt@gmx.fr

1209p58

USŁUGI

TRANSPORTOWE

- WYWÓZ GRUZU
- TRANSPORT MATERIAŁÓW
- PRZEPROWADZKI

KONTAKT:

06 25 42 75 12

E-MAIL:

ksochacki@ymail.com

1266p79

SPECJALISTA – GINEKOLOG – POŁOŻNIK

Dr J. Tomikowski

4 bis, rue de Lyon, 75012 Paris, m^o: Gare de Lyon; bus: 57, 20, 63, 65
tel. 01 40 34 13 18; 06 80 01 94 06;
e-mail: dr.jerzytomikowski@orange.fr

- ECHOGRAFIA /USG/ PŁODOWE 1-SZY, 2-GI, 3-CI TRYMESTR CIĄŻY
- DIAGNOSTYKA PRENATALNA; - USG MACICY, JAJNIKÓW, JAJOWODÓW;
- BEZPŁODNOŚĆ; - PROWADZENIE CIĄŻY; - PROBLEMY OKRESU PRZEKWITANIA;
- KOLPOSCOPIA, WYKRYWANIE I PROFILAKTYKA NOWOTWORÓW DRÓG RODNYCH

1274p75

Bilety autokarowe i samolotowe

Janosik SINDBAD

Paryż: 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.

Wyjazdy 7 razy w tygodniu.

Z Paryża (12⁴⁵), Reims (14⁴⁵), Metz (17⁰⁰)
do: Polski Południowej i Centralnej;

16⁰⁰ - z Paryża do innych miejscowości, w sumie 145 miast.

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

**AL-ANON
ALATEEN**

Grupy rodzinne Al-Anon

Nadzieja dla krewnych i przyjaciół alkoholików

AL-ANON – GRUPA „ŚWIATEŁKO”

jest wspólnotą kobiet i mężczyzn, na życie których wpływa picie alkoholu członka rodziny lub bliskiej osoby.

Krewni oraz przyjaciele mogą wiele uczynić, aby pomóc zarówno sobie, jak i osobie mającej problem z alkoholem. Jeśli masz kochaną osobę, której picie powoduje poważne problemy, będziesz serdecznie witany na naszych spotkaniach. Nie mamy powiązań z żadnym wyznaniem wiary, nie mamy żadnych zobowiązań prawnych, składek ani wpisowego. Dzielimy się wzajemnie naszym doświadczeniem, siłą i nadzieją. Twój postępek może się dokonać według twójego własnego sposobu i tobie właściwego tempa. My tylko zachęcamy, abyś wziął udział w naszej wspólnej sprawie.

Spotkania odbywają się **W KAŻDY CZWARTEK o godz. 20⁰⁰**
w salce obok kościoła polskiego św. Genowefy 18 rue Claude Lorrain, 75016 Paris (M^o Exelmans) **ANONIMOWOŚĆ JEST PODSTAWOWĄ ZASADĄ AL-ANON**

Masz problem z pićem?

Może Anonimowi Alkoholicy pomogą!

Wykaz mityngów AA w Paryżu:

Niedziele godz. 17.00: 3, rue Rampal (kod: 9172), 75019 Paris, M^o Belleville/;

Wtorki godz. 19.30: 18, rue Claude Lorrain; 75016 Paris, M^o Exelmans/;

Środy godz. 19.30: 20, rue Legendre (2 piętro), 75017 Paris, M^o Villiers/

Czwartki godz. 19.30, 11, Ville St-Jacques (kod: 0911), 75014 Paris, M^o Saint-Jacques.

**GŁOS
KATOLICKI**
VOIX CATHOLIQUE

Tygodnik polski za granicą
(Hebdomadaire de l'emigration polonaise)

N° 40 (2610): 15. 11. 2015

Commission paritaire N^o: 0520 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n^o): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) – tél. 01 55 35 32 32
Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkcat@club-internet.fr, vkcat@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. Bogdan Brzyś – Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA – 2, rue du 19 mars 1962 – 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonament): 1 rok (1 an) – 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 4.11.2015

Inf. o prenumeracie na str. 3

Association Pomost-Passerelle

AIDE AUX POLONAIS VIVANT DANS L'IMMIGRATION

Biuro Socjalne

Stowarzyszenia Pomost-Passerelle prowadzi Biuro socjalne, znajdujące się w pomieszczeniach Parafii Wniebowzięcia NMP w Paryżu, przy Polskiej Misji Katolickiej, 263 bis, rue Saint Honoré.

Biuro czynne jest w czwartki, w godzinach od 9.00 do 13.00.

Jego celem jest pomoc w uregulowaniu sytuacji prawnej, rodzinnej i bytowej oraz reintegracja społeczna zgłaszających się osób. Udzielana pomoc skierowana jest do osób, które znalazły się w ciężkiej sytuacji życiowej na emigracji, głównie bezdomnych oraz uzależnionych. □

TRIM PROGRAM

16 - 22 listopada 2015

PONIEDZIAŁEK 16 LISTOPADA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Wieś to też Polska 9²⁵ Słowo Życia 9³⁰ Vatican Magazine 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedokończone 11³⁰ Felieton 11⁴⁰ Dokument 11⁵⁰ Retrospekcja 11⁵⁵ Święty na każdy dzień 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Sól ziemi 13²⁰ Koncert życzeń 14¹⁰ Wszystko jest możliwe – film 15⁴⁰ Dokument 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Sanktuarium polskie 16³⁰ Tydzień z Ziemi Św. 16⁵⁰ Reportaż 17²⁰ Święty na każdy dzień 17³⁰ Spotkanie Rodziny RM 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

WTOREK 17 LISTOPADA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8³⁵ Słowo Życia 8⁴⁰ Reportaż 9¹⁰ Dokument 9⁴⁰ Dokument 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Jak My to widzimy 10⁴⁵ Tydzień z Ziemi Św. 11⁰⁵ Mocni w wierze 11³⁵ Felieton 11⁴⁵ Dokument 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Spektakl teatralny – Powrót posta 13³⁵ Dokument 13⁵⁵ Święty na każdy dzień 14⁰⁰ Kod Genesis – film 15³⁵ Zambia – dokument 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Po co nam wykopaliska? – dokument 16⁴⁰ Aktualności WSKSiM 16⁴⁵ Dokument 17²⁵ Święty na każdy dzień 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Święty na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

ŚRODA 18 LISTOPADA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Świętość w codzienności – dokument 9³⁰ Aktualności WSKSiM 9³⁵ Sanktuaria polskie 9⁵⁰ Święty na każdy dzień 10⁰⁰ Audiencja

Generalna 11¹⁰ Program edukacyjny 11²⁵ Felieton 11³⁵ Reportaż 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dokument 13¹⁵ Reportaż 14⁰⁰ Rękopis błogostawionych – dokument 15⁴⁰ Pocztówka z Indii – dokument 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Na zdrowie 16³⁰ Reportaż 17⁰⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Święty na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

CZWARTEK 19 LISTOPADA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8⁴⁰ Dla dzieci 9⁰⁰ Na zdrowie 9²⁵ Słowo Życia 9³⁰ Reportaż 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedokończone 11²⁵ Felieton 11³⁵ Święty na każdy dzień 11⁴⁰ Reportaż 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż 13²⁰ Dokument 14⁰⁰ Jestem Gabriel – film 15³⁵ Dokument 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Program rozrywkowy 16³⁵ Dokument 17²⁵ Przegląd Źródła 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Przegląd Niedzieli 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

PIĄTEK 20 LISTOPADA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8⁴⁰ Dla dzieci 9¹⁰ Program rozrywkowy 9³⁵ Święty na każdy dzień 9⁴⁵ Duc in altum 10⁰⁰ Międzynarodowy Kongres Katolicy i sztuka 11⁴⁰ Słowo Życia 11⁴⁵ Felieton 11⁵⁵ Święty na każdy dzień 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Film 13⁵⁰ Święty na każdy dzień 14⁰⁰ Dokument 14⁵⁵ Słowo Życia 15⁰⁰ Koronka do Bożego Miłosierdzia 15²⁰ Mocni w wierze 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Siódmy sakra-

ment 16³⁵ Dokument 17⁰⁰ Na tropie 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Westerplatte Młodych 18⁵⁵ Przegląd Niedzieli 19⁰⁰ Warto zauważyć w mijającym tygodniu 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

SOBOTA 21 LISTOPADA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Westerplatte Młodych 8⁵⁵ Słowo Życia 9⁰⁰ Sanktuarium MB La Salette 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Felieton 10³⁰ Święty na każdy dzień 10³⁵ Polski Punkt Widzenia 11⁰⁰ Dla dzieci 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Warto zauważyć w mijającym tygodniu 12⁵⁰ Na tropie 13²⁰ Siódmy sakrament 13⁴⁵ Święty na każdy dzień 13⁵⁰ Pocztówka z Indii – dokument 14⁰⁰ Historia Królowej Estery – film 14⁵⁵ Dokument 15³⁰ Podróż do Domu Ojca 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ W Naszej Rodzinie 17⁰⁰ Z Parlamentu Europejskiego 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Przegląd Niedzieli 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

NIEDZIELA 22 LISTOPADA

8⁰⁰ Słowo Życia 8⁰⁵ Polski Punkt Widzenia 8³⁰ Z Parlamentu Europejskiego 9⁰⁰ Dla dzieci 9¹⁵ Felieton 9²⁵ Święty na każdy dzień 9³⁰ Msza Św. 10³⁰ Przegląd Niedzieli 10³⁵ Sprawa wiary – film 12⁰⁰ Anioł Pański 12²⁰ Wieś to też Polska 13³⁰ Sól ziemi 14³⁰ Dokument 15¹⁵ Dokument 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Koncert życzeń 17⁰⁰ Dokument 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Retrospekcja 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Vatican Magazine. □

POLVOD

TYLKO POLSKIE FILMY

Legalnie i bezpłatnie na www.polvod.pl

UBEZPIECZENIA PO POLSKU Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

TVP
POLONIA

PROGRAM TV

16-22 listopada 2015

PONIEDZIAŁEK 16 LISTOPADA
7⁰⁵ Nad Niemnem – magazyn 7²⁵ Sto minut wakacji – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia w Komie 11⁰⁵ Tańczący z naturą – dokument 11³⁵ Tygodnik.pl – magazyn 12²⁵ Polska z Miodkiem – felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Ranczo – serial 14²⁵ Teatr Telewizji – O żonach złotych i dobrych 16²⁵ Naszaarmia.pl 16⁵⁵ Rezydencja – telenowela 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Kulturalni PL – magazyn 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Nad Niemnem – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁰ Czysta nad rozlewiskiem – serial 21⁵⁰ Polonia w Komie 22⁰⁵ Polonia 24 22³⁵ Halo Polonia – magazyn 23⁴⁰ Tomasz Lis na żywo 0⁴⁵ Rezydencja – telenowela 1¹⁵ Sto minut wakacji – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK 17 LISTOPADA
8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia w Komie 11⁰⁵ Polonia 24 11³⁵ Halo Polonia – magazyn 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Strażacy – serial 14²⁰ Tomasz Lis na żywo 15¹⁵ Zapiski Łazęgi – felieton 15²⁵ Astronarium – magazyn 16⁰⁰ Hala odlotów 16⁵⁵ Rezydencja – telenowela 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Polska z Miodkiem – felieton 17⁵³ Nożem i widelcem – magazyn 18⁰⁵ Alchemia zdrowia i urody – magazyn 18²⁰ Nie ma jak Polska – magazyn 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Informacje kulturalne 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁰ Ojciec Mateusz – serial 21⁴⁰ Polska z Miodkiem – felieton 21⁵⁰ Polonia w Komie 22⁰⁵ Polonia 24 22³⁵ Halo Polonia – magazyn 23⁴⁰ Akcja AB – dokument 0⁴⁵ Rezydencja – telenowela 1¹⁵ Żegnaj Rockefeller – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA 18 LISTOPADA
7⁰⁰ Ekumeniczny Jubileusz – reportaż 7²⁵ Znak Orła – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia w Komie 11⁰⁵ Polonia 24 11³⁵ Halo Polonia – magazyn 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial

13²⁵ Czysta nad rozlewiskiem – serial 14²⁵ Akcja AB – dokument 15³⁰ Jak to działa – magazyn 16⁰⁰ Tygodnik Kulturalny 16⁵⁵ Rezydencja – telenowela 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Okrasa łamie przepisy – magazyn 18²⁵ Studio Wschód 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Wilnoteka – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁰ Egzamin z życia – serial 21⁵⁰ Polonia w Komie 22⁰⁵ Polonia 24 22³⁵ Halo Polonia – magazyn 23⁴⁰ Polska już nie jest w potrzebie – dokument 0⁴⁵ Rezydencja – telenowela 1¹⁵ Znak Orła – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK 19 LISTOPADA
7⁰⁵ Flesz historii – reportaż 7²⁵ Awantura o Basię – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁵ Polonia 24 11³⁵ Halo Polonia – magazyn 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ M jak miłość – serial 14²⁰ Egzamin z życia – serial 15¹⁵ Wilnoteka – magazyn 15³⁵ Polska już nie jest w potrzebie – dokument 16³⁵ Do zobaczenia w Krakowie – reportaż 16⁵⁵ Rezydencja – telenowela 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Polska z Miodkiem – felieton 17⁵⁵ Maktowicz w podróży – magazyn 18²⁵ Saga rodów – magazyn 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Informacje kulturalne 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁵ Determinator – serial 21⁵⁰ Polonia w Komie 22⁰⁵ Polonia 24 22³⁵ Halo Polonia – magazyn 23⁴⁰ Służby specjalne – serial 0³⁰ Polska z Miodkiem – felieton 0⁴⁵ Rezydencja – telenowela 1¹⁵ Awantura o Basię – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

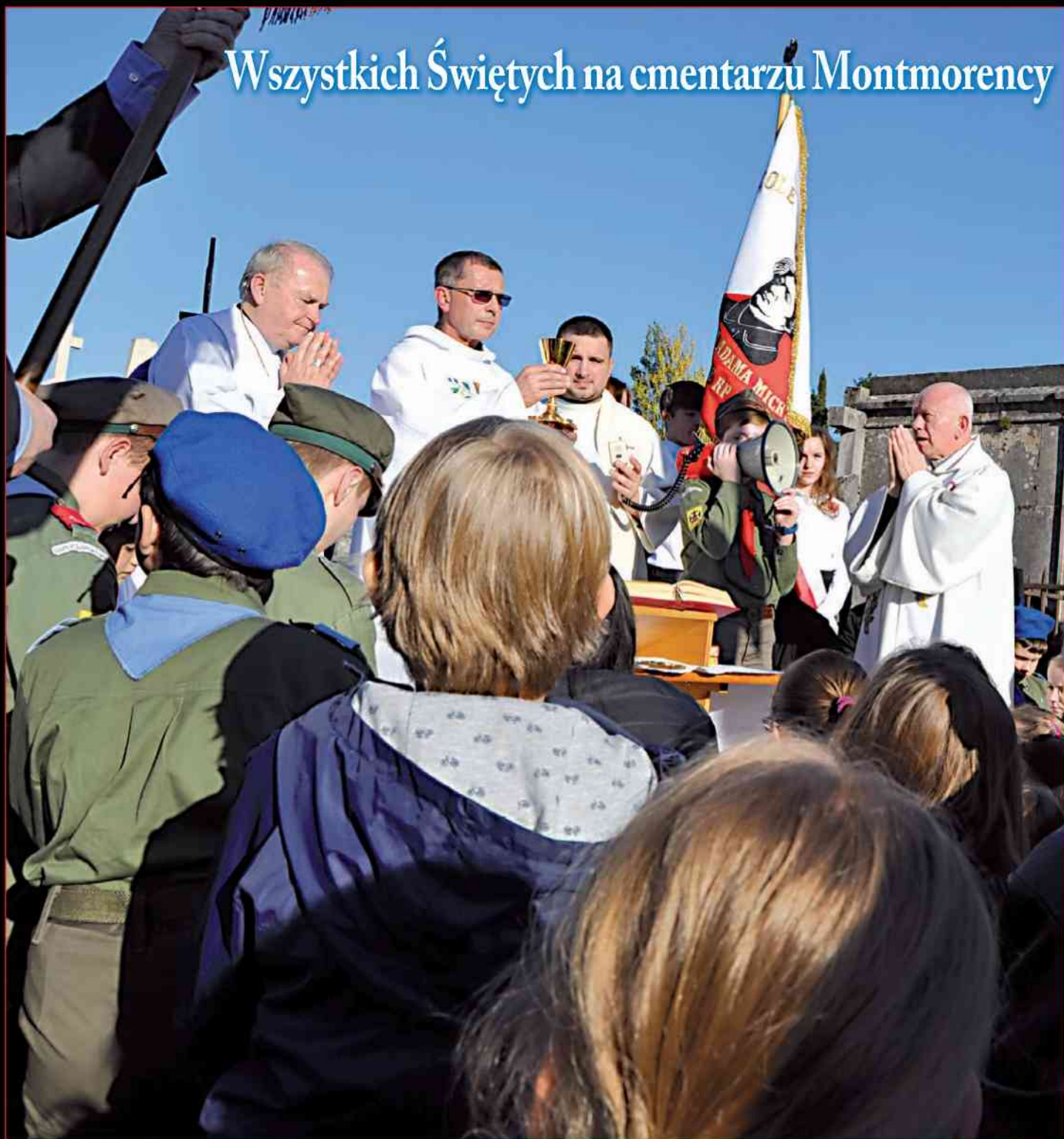
PIĄTEK 20 LISTOPADA
6⁵⁵ Reportaż polonijny 7³⁰ Bajki Pana Bałagana – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia w Komie 11⁰⁵ Polonia 24 11³⁵ Halo Polonia – magazyn 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Na sygnale – serial 13²⁵ M jak miłość – serial 14²⁵ Determinator – serial 15²⁰ KFPP Opole 2013 16²⁰ Kocham Kino – magazyn 16⁵⁵ Załoga Eko – magazyn 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Program rozrywkowy 18²⁵ Reportaż polonijny 18⁵⁵ Na sygnale – serial 19²⁵ Cafe Historia 19⁴⁵

Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁵⁰ Na dobre i na złe – serial 21⁵⁰ Polonia w Komie 22⁰⁵ Polonia 24 22³⁵ Halo Polonia – magazyn 23⁴⁰ Rośliny trujące – film 1¹⁵ Bajki Pana Bałagana – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA 21 LISTOPADA
8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11²⁰ Polonia 24 11⁵⁰ Halo Polonia – magazyn 12⁵⁰ Pamiętaj o mnie – koncert życzeń 13¹⁰ Ojciec Mateusz – serial 14⁰⁰ Na dobre i na złe – serial 15⁰⁰ Grzesiuk chłopak z ferajny – dokument 16⁰⁰ Kulturalni PL – magazyn 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Tygodnik.pl – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ Strażacy – serial 21⁴⁰ Pamiętaj o mnie – koncert życzeń 22⁰⁵ Wygrany – film 24⁰⁰ Skarby prowincji – reportaż 0¹⁵ Słownik polsko@polski 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 22 LISTOPADA
8⁴⁰ Polska z Miodkiem – felieton 8⁵⁰ Astronarium – magazyn 9²⁰ Załoga Eko – magazyn 9⁵⁰ Ziarno – magazyn 10²⁰ Doktor Murek – serial 11³⁰ Pamiętaj o mnie – koncert życzeń 11⁵⁵ Między ziemią a niebem – magazyn 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁵ Między ziemią a niebem – magazyn 12⁴⁵ Pod Tatrami – reportaż 12⁵⁵ Czekamy na Światowe Dni Młodzieży 13⁰⁰ Msza Św. – kościół św. Jakuba Większego Apostoła Miłostawiec 14³⁰ Program rozrywkowy 15³⁵ Okrasa łamie przepisy – magazyn 16⁰⁵ Alchemia zdrowia i urody – magazyn 16²⁵ Retromania – magazyn 16⁵⁵ Tańczący z naturą – dokument 17²⁵ Polska z Miodkiem – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Racja stanu 19²⁵ Gwiazdy hity historie – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁰ Pogoda 20⁴⁵ Ranczo – serial 21⁴⁰ Teatr Telewizji 23³⁵ Pamiętaj o mnie – koncert życzeń 23⁵⁵ Racja stanu 0²⁵ Gwiazdy hity historie – magazyn 0⁴⁰ Polska z Miodkiem – felieton 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości. □

Wszystkich Świętych na cmentarzu Montmorency

fot. Z. Adamek

G.S. Distribution

Polska internetowa hurtownia materiałów elektrycznych we Francji

web: www.gsd-elec.fr

tel. 06 40 72 66 41; e-mail: contact@gsd-elec.fr; **MÓWIMY PO POLSKU!**

szybka realizacja zamówień: do 24h; dostawa gratis od 250€

lub odbiór osobisty z magazynów w Pantin (93) lub w Méru (60)

zniżki aż do - 60%

Disjoncteur Hager
Prix TTC 7,00€

Ampoule B2
Prix TTC 0,90€

Prise 2P+Tb
Prix TTC 2,48€